

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος "Ογδός

Συνδρομή ἰτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἐκαστοῦ ἔτους καὶ εἰναι ἰτησιαί.—Γραφεῖον τῆς Διευθυντικῆς: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

12 Αὐγούστου 1879

ΠΑΝΟΜΟΙΟΥΤΗΡΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ἈΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ

Ἀλέξανδρος Σούτσος

Ἡ ἀνωτέρω ὑπογραφή τοῦ ψάλτου τοῦ ἀγώνος Ἀλεξάνδρου Σούτσου ἐλήφθη ἐξ ἐπιστολῆς αὐτοῦ κοινοποιηθείσης ἡμῖν ὑπὸ τῶν υἱῶν τοῦ μακαρίτου Βλαστοῦ, ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τοῦ ὁποῖου ἐτυπώθη τὸ «Ποιητικὸν Χαρτοφυλάκιον». Τὴν ἐπιστολὴν ταύτην θεωροῦμεν πολύτιμον, διότι σπανιωτάτα ὁ ποιητὴς τοῦ «Περιπλανομένου» ἔγραψεν ἐπιστολάς, ὁλίγισται δ' ἐξ αὐτῶν σώζονται σήμερον. Τὸ ἐπόμενον δὲ πλήρες δυνάμει καὶ φλογερᾷ φιλοπατρίας ποίημα αὐτοῦ ἀπεσπάσαμεν ἐκ τῆς «Ἑλληνικῆς Πλάστιγγος» τοῦ 1836. Τὸ ποίημα τοῦτο, γέμον προσωπικῶν ὑπαινυγμῶν, οὐς δυσκόλως δύναται σήμερον νὰ ἐννοήσῃ ὁ μὴ ἐξ ἱδίας ἀντιλήψεως γινώσκων τοὺς τότε καιροὺς καὶ τὰ πρόσωπα, ἠναγκάσθημεν νὰ συνοδεύσωμεν ὑπὸ πολλῶν σημειώσεων, ἃς σεβαστὸς λόγιος ἐχορήγησεν ἡμῖν. Μακρὰν βιογραφίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου Σούτσου ἐδημοσίευσεν ἐν τῇ Ἑστίᾳ (τόμ. Δ', σελ. 517) ὁ κ. Ἀγγελοῦ Βλάχος. Σ. τ. Δ.

Τὸ εἰς Πειραιᾷ μετὰ τοῦ Ἀθανασίου Χρηστοπούλου συμπόσιόν μου.

1.

Τοῦ ἀλόγου τῶν κρατοῦντες καὶ τοῦ ἔθνους τὰς ἡνίας
Οἱ Μηνύστροι μας ὑπάγουν εἰς Μαροῦσι μετὰ βίας,
Καὶ ἀπὸ Μαροῦσι πάλιν εἰς Ἀθήνας ἐπιστρέφουν,
Καὶ σκοποὺς μεγάλους τρέφουν,
Καὶ καθεὶς ἀπὸ τοὺς πέντε³ πετακτοὺς ἐκλαμπροτάτους
Τρέχει, τρέχει. . . καὶ τί κάμνει;—μῖαν τρύπαν' εἰς τὸ νερόν.
Καὶ ὁ ἥσυχός μας γέρων, τὸ Συμβούλιον τοῦ Κράτους,⁴
Ἀσχολεῖται εἰς συνθέσεις εὐπειθῶν ἀναφορῶν,
Καὶ δυὸ τρεῖς ἐφημερίδες μὲ πολὺν ἑλληνισμόν
Κάμνουν μία πρὸς τὴν ἄλλην ὕβρεων χαιρετισμόν.

Σύγχυσις γλωσσῶν καὶ λόγων, χάος ἰδεῶν καὶ πόθων,

Ἀφ' οὗ ἔφυγεν ὁ Ὄθων⁵.

Ὁ κονιορτός μας, ὅστις ὥσάν νέφος μελάνον

Ἀνυψοῦται εἰς τοὺς δρόμους τῶν ἀκτίστων Ἀθηνῶν,

Εἰκονίζει αὐτὸς μόνος

Καὶ τὸ σκότος καὶ τὴν ζάλην τοῦ πολλοῦ μας κυκεῶνος.

Ἐπανάστασιν! (φωνάζει ὁ Σωτήρ⁶ ὁ πατριώτης,)

Καὶ ὁ Ἀρμανσπέργης κάτω! κ' ὑπουργὸς ἐγὼ ἐν πρώτοις!

1. Ἡ «Ἑλληνικὴ Πλάστιγξ», περιοδικὸν φύλλον ἑξαμετρον καὶ πεζόν, κατ' ἀπομίμησιν τῆς γαλλικῆς «Némésis» τοῦ Barthélemy, συντασσόμενον ἐν Ἀθῆναις, ἐν ἔτει 1836, ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου Σούτσου. Τῆς «Ἑλληνικῆς Πλάστιγγος» σπανιωτάτης καὶ δυσευρέτου καταστάσεως σήμερον, ἐξεδόθησαν ἑξ ἀριθμοί.

2. Ὁ Ἀθανάσιος Χρηστοπούλος ἐπεσκέφθη ἐν ἔτει 1836 τὰς Ἀθῆνας, ἐνθα διέτριψε περὶ τοὺς δύο μῆνας.

3. Γραμματεῖς τῆς Ἐπικρατείας ἦσαν ὁ Γ. Ρίζος, Σμάλτς, Δρ. Μανσούλας, Α. Κριεζῆς, Γ. Λασσάνης, Ἀρχιγραμματεὺς δὲ τῆς Ἐπικρατείας ὁ Ἀρμανσπεργ.

4. Τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας συνέκειτο ἐκ τῶν Γ. Κουντουριώτου, Π. Μαυρομμάχη, Α. Ζαΐμη, Γ. Μέξη, Ν. Βότση, Κ. Μοναρχίδου καὶ ἄλλων.

5. Ὁ βασιλεὺς Ὄθων κατὰ τὸν Μάιον τοῦ 1836 μετέβη εἰς Γερμανίαν ὅπως νυμφευθῇ, ἐπέστρεψεν δὲ εἰς Ἑλλάδα κατὰ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1837. Κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ βασιλέως, τὸ ὑπουργικὸν συμβούλιον, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ἀρχιγραμματέως Ἀρμανσπεργ, ἐπεφορτίσθη τὴν διαχείρισιν τῶν κυβερνητικῶν ὑποθέσεων.

6. Ἐφημερίς ἐκδομένη ὑπὸ Ν. Σκούφου καὶ ἀνήκουσα εἰς τὴν γαλλικὴν μερίδα, ἥς ἀρχηγὸς ἦν ὁ Γ. Κωλιέτης.

Συντάγματικὴν ἢ Στάελ⁷ προκηρύττει Μοναρχίαν,
Καὶ ὁ κύρ Ἀντωνιάδης⁸ ἄκρατον δημοκρατίαν,

Καὶ ὁ Σοφικανόπουλος⁹ μου
Τὴν συντέλειαν τοῦ κόσμου,
Κ' ἕνας κράκτες πετεινός,
Κήρυξ μας ὁ πρωϊνός,¹⁰
Ξεκουφαίνει μίαν πόλιν,
Πλὴν τὴν δεκατίζει ὅλην.

Ἀπ' ἐδῶ Ἀρμανσπεργίς ταις δραχμούλαις κυνηγοῦντες,

Ἀπ' ἐκεῖ κύρ δημοκράται τὴν πατρίδα των θρηνοῦντες,

Χωρὶς ἕνα ὀβολόν,
Πλὴν γεμάτοι φρονημάτων κ' αἰσθημάτων ὑψηλῶν!

Ἐδῶ σφόδρα πατριῶται
δῶδεκα Κωλεττικοί.

Ἐκεῖ σφόδρα Φαναριῶται

Ἐξ Μαυροκορδατικοί.

Παρεκεῖ μακρὰν τοῦ δείπνου, καὶ κυττάζοντες ὑπόδρα,

Κυβερνητικοί¹¹ πενήντα, παραπονεμένοι σφόδρα.

Εἶδετε ποτὲ μέγαν, πεινασμένον μελισσῶνα

Μὲ ὁρμὴν νὰ πίπτῃ ὅλος εἰς στενόχωρον ἀνθῶνα;

Ἐνα μέρος τοῦ βυζαίνει τὴν τρισεύσμον οὐσίαν

Μετὰ βίας, μετὰ κόπου,

Καὶ τὸ ἄλλο μετὰ βόμβου καὶ χωρὶς τροφὴν καμμίαν

Τριγυρνᾷ εἰς τὸν ἀέρα διὰ τὸ στενὸν τοῦ τόπου.

Ἴδου τώρα αἱ Ἀθῆναι, ἰδοὺ σήμερον οἱ ὅσοι

Ἡ λιμώττοντες φωνάζουν, ἢ χορτάτοι σιωπῶσι . . .

Μὲ τῆς πλώσας μας τὸν πλοῦτον,

Μὲ τὴν ἡσυχίαν μας φρένα,

Ἀθανάσιε, εἰς τοῦτον

Ἀς σταθοῦμεν τὸν λιμένα.

Ἀς σκοτίζωνται οἱ ἄλλοι

Ποιηταὶ κ' οἱ δυὸ ἡμεῖς,

Ἀς χαροῦμεν τῆς στιγμῆς

Καὶ τῆς φύσεως τὰ κάλλη.

2.

Τί παλίρροια κομμάτων! Τί παθῶν κυματισμός!

Τί αἰώνιος σεισμός!

Τῆς φιλονεικίας ὅλης ἡ σειρὰ εἶναι αὕτη.

Τὸ πηδάλιον ὁ Ὄθων, ὡς ἀνῆλιξ, νὰ κρατῇ

Δὲν ἡμ. πόρεῖ αὐτὸς μόνος

Ἐπρεπε λοιπὸν κ' εἰς ἄλλους νὰ παραδοθῇ ὁ θρόνος.

Ζήτησεν ὁ Ἀρης-Ἀβελ¹² καὶ ὁ δόκτωρ-Μαουρέρος¹³

Τὸν ἐχθρόν των Ἀρμανσπεργίην νὰ διώξωσιν ἐγκαίρως,

Κ' ἔδωκαν εἰς τὸν Τρικούπην καὶ εἰς τὸν Μαυροκορδάτον¹⁴

Τὰ διαβατήριά των.

Ἀλλ' ὁ Ἀρμανσπεργίης ὅλους ἔβαλεν εἰς τὸ καρύδι.

Ἀπεδίωξεν ἐκείνους καὶ δὲν ἔφερεν αὐτούς.

7. Ὁ Ἀλέξανδρος Σούτσος ἀποκαλεῖ εἰς πολλὰ μέρη τῆς «Πλάστιγγος» Στάελ τὴν ἐφημερίδα «Ἀναγεννηθεῖ-
σαν Ἑλλάδα», ἀνήκουσαν εἰς τὴν ἀγγλικὴν μερίδα, ἥς ἀρχηγὸς ἦν ὁ Ἀλ. Μαυροκορδάτος.

8. Ὁ ἐκδότης τῆς «Ἀθηνᾶς» Ἑμμ. Ἀντωνιάδης.

9. Ὁ ἐκδότης τῆς «Προόδου» Π. Σοφικανόπουλος.

10. «Πρωϊνὸς κήρυξ», ἐφημερίς ἐκδομένη μέχρι πρὸ μικροῦ ὑπὸ τοῦ τυπογράφου Δ. Μαυρομάτου. Ἡ ἐφημερίς
αὕτη ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Κλάδου, στρατιωτικοῦ ἱατροῦ, ἀνῆκε δὲ τοῖς Ἀρμανσπεργισταῖς.

11. Κυβερνητικοί (Καποδιστριακοί ἢ Ναπαιτοί) ὁπαδοὶ δηλαδὴ τῆς βωσικῆς μερίδος, ἥς τὴν διεύθυνσιν ἀνέλαβεν
ὁ Θ. Κολοκοτρώνης μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Κυβερνήτου, ἀργότερον δὲ, ἐν ἔτει 1843, ὁ Ἀνδρέας Μεταξάς.

12. Μέλος τῆς Ἀντιδασιλείας, διευθύνων ἰδίως τὰ στρατιωτικά.

13. Ὁ διάσημος νομοδιδάσκαλος καὶ μέλος τῆς Ἀντιδασιλείας.

14. Ὁ μὲν Σ. Τρικούπης ἀπεστῆλη πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος εἰς Λονδίνον, ὁ δὲ Α. Μαυροκορδάτος εἰς Μόναχον.

Εὐχαρίστησιν μεγάλην μὴν εὐρίσκων ἔς τὸ παιγνίδι
Καὶ τοὺς λόγους ὅλους βλέπων ὁ Κωλέττης περιπτούς,
Συμμαχεῖ μὲ Λεζουέρον¹⁵, Ἐἰδὲκ¹⁶ καὶ Γρεϊνέρον,¹⁷
Κ' ἔρχεται τὸ ῥόπαλόν του εἰς μονομαχίαν φέρων.
Εἶδετε πληγὰς γεμάτον λέοντα ψυχοῖραγοῦντα
πλὴν ἀκόμη πολεμοῦντα;

Τὴν ὁργὴν δεικνύων ὅλην τοῦ ἐκπνέοντος θηρίου,
Ὡς Σαμψὼν τοὺς στύλους ὅλους τοῦ πολιτικοῦ κτιρίου
Συναρπάζων ὁ Κωλέττης εἰς τὰς δύο του ἀγκάλας
Τοὺς σαλεύει, ἀλλὰ πίπτει μοναχὸς αὐτὸς ὁ τάλας.
Εἰς τοῦ λέοντος τὸ δέρμα νὰ καθήσουν οἱ Μανούσοι¹⁸

Καὶ Κλονάροι προσπαθοῦσι.

Τοῦ Μαυροκορδάτου θέλουν τὴν ἐπάνοδον ταχέως,
Ἡ κτυποῦν τὸν Ἀρμανσπεργίην εἰς τὴν Ἀθηνᾶν¹⁹ ἀλλέως.

Πόλεμος λοιπὸν ἐκ τρίτου

Σύμμαχοι τοῦ Ἀρμανσπεργίου οἱ χθὲς ἄσπονδοι ἐχθροὶ του,
Οἱ Κωλετισταὶ κινοῦνται κατὰ τῶν δογματιστῶν

Μ' ἐνθουσιασμὸν ζεστόν.

Πλὴν ζητοῦντες ὑπουργεῖα

Εἰς τὸ κάτω τῆς γραφῆς,

Μένουν ἔς τοῦ λουτροῦ τὰ κρύα

Μουσκειμένοι, κατηφεῖς.

Ἐκ τετάρτου τώρα φέρουν ἕναν κόσμον ἄνω κάτω
Καὶ τὰ τέκνα τοῦ Κωλέττου καὶ τὰ τοῦ Μαυροκορδάτου.

Παρομοίως γονεῖς παίδων ἀδυνάτων κ' ἀνηλίκων

Πολεμοῦντες μ' ἕνα ξένον εἰς τὸν ἄθλιόν των οἶκον,

Βλέπουν μέρος εἰς τὴν μάχην τὰ μικρά των νὰ λαμβάνουν

Καὶ τὴν ποδιὰν τοῦ ξένου νὰ τραβοῦν καὶ νὰ δαγκάνουν . . .

Ἐς ὅλων σας τὴν δόξαν πίνω

Πολεμάρχαι φοβεροί,

Καὶ πρὸς ποῖόν σας νὰ κλίνω

Ἡ ψυχὴ μου ἀπορεῖ.

Ἀθανάσιε, νὰ ζήσης,

Ἀρχισε νὰ τραγουδήσης,

Ὅχι πλέον καθὼς πρῶτον

Τραγουδάει τῶν ἐρώτων,

Ὅχι στίχους βακχικούς,

Ἀλλὰ ὕμνους, ἀλλ' ἐπαίνους

Διὰ ἐξ ἑπτὰ τοῦ Γένους

ἥρωας πολιτικούς.

3.

Θέαμα πραγμάτων ὄντως ἐξαισίαν καὶ τρανῶν!

Τὸ Συμβούλιον τοῦ δήμου τῶν μεγάλων Ἀθηνῶν

Ἐδῶ φρύγανα στοιβάζει

Καὶ τῆς Ἀναγεννηθείσης τὴν πυρὰν προετοιμάζει.

Εἰς τὴν δίκην τοῦ Σωτῆρος²⁰ ἕνας κόσμος ἐκεῖ τρέχει

Καὶ σκοπὸν νὰ μάθῃ ἔχῃ

Ἄν ἔμπορῇ κανεὶς πληθύνων δραχμῶν δύο χιλιάδας

Νὰ ὑβρίζῃ ὅσους θέλῃ ὀκτὼ δέκα ἐβδομάδας.

15. Διατελέσας ἄλλοτε Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν.

16. Μέλος τῆς Ἀντιδασιλείας.

17. Μέλος τοῦ Ἀνακτοβουλίου.

18. Ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου ὅστις διατέλεσεν ἐπὶ τινὰ χρόνον Ἀρεοπαγίτης.

19. Ἡ ἐφημερίς τοῦ Ἑμμ. Ἀντωνιάδου.

20. Τῆς οὕτω καλουμένης ἐφημερίδος.

Παρεκεῖ καταπλάκονουν
Ἵπουργοί μας ἐξ ἐφόδου
Τὸν συντάκτην τῆς Προόδου²¹
Καὶ εἰσαγγελεῖς σταυρόνουν
Μετ' ἀλαλαγμοῦ καὶ κτύπου
Τὸν συνθέτην τοῦ Μενίππου.²²

Πλὴν τὰ λάθη τῶν λογίων δημοσίως ἀν παιδεύουν,
Ἡ δημόσιος παιδεία καὶ τὰ φῶτα προσδεύουν ;
Κανενὸς καλοῦ λυκείου, καμμιάς ἀκαδημίας
Σύστασιν δὲν ὀργανίζουν οἱ Μαικήται τῆς παιδείας.
Τὸ ἐμπόριον τῆς Σύρας, τῶν Πατρῶν καὶ τοῦ Ναυπλίου
Ἀποθνήσκει καὶ οὐδὲ ἔχνος δὲν μᾶς μένει ἐνὸς πλοίου.
Καὶ βαρὺς ἐν τούτοις φόρος ὁ τῶν ἐπιτηδευμάτων²³
Τὴν διάλυσιν σπουδάζει νὰ ταχύνῃ τῶν πραγμάτων.

Ἀπαντήσατε μυρμηκῶν εἰς τοὺς δρόμους φωλεάν ;
Εἶδετε τὴν φίλαυτόν των καὶ μικρὰν των γενεάν ;
Ὁ καθεὶς ἀπ' ἑνα κόκκον σίτου ἢ κριθῆς συνάζει,
Τοῦ χειμῶνός του μὲ βίαν τὴν τροφὴν προετοιμάζει,
Καὶ τριγύρω οἱ μεγάλοι μύρμηκες μὲ τὰ πτερὰ των,
Ἵπουργοί μὲ τὰς στολὰς των καὶ μὲ τὰ τρικέρατά των
Κυβερνοῦν τὴν κοινωνίαν τῶν ἀόκνων ἐντομίσκων.
Ὁ χορὸς νὰ τῶν ἱδικῶν μας Μυρμιδόνων ὑπουργίσκων,
Καὶ μικρῶν ὑπαλλήλίσκων.
Ὁ καθεὶς τὸ ἴδιόν του,
Ὁ καθεὶς μὲ τὸν σκοπὸν του.
Ἀθλιότης
Καὶ μικρότης !
Καθαρὸς ἐγωῖσμός,

Γενικὸν κανὲν συμφέρον ! κανεὶς μέγας στοχασμός !
Νὰ οἱ ἐνδοξοὶ ἀγῶνες, νὰ αἱ μόναι προσπαθήσεις
Τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων !
Δεκαπέντε χρόνων πόνοι καὶ φρικταὶ κοιλοπονήσεις
Γέννησαν ἐν κράτος τέρας, ἑνα κολοβὸν Πασχίνον.
Χωρὶς στρατεύμα καὶ στόλον, χωρὶς χρήματα καὶ φῶτα,
Ἐκατὸν μυλλιονίων χρέος φέροντες εἰς νῦντα,
Καὶ ψυχὰς μὴ κυβερνῶντες οὐδὲ ὅσας ἑνας Βῶδας,
Ἀπ' ἐπάνω ἕως κάτω, ἀπὸ κεφαλῆς εἰς πόδας
Εἴμεθα ἐπίσης ὅλοι οἱ μεγάλοι καὶ τρανοὶ
Ἐρὶς μόνον καὶ φωνή . . .

Ἀθανάσιε, νὰ ζήσης,
Θέλησε νὰ μὲ συστήσης
Εἰς τὸν Βάκχον, εἰς τὸν μόνον
Φίλον σου τριάντα χρόνων.
Τύφλαις νάχουν, καλὰ λές,
Ἡ σοφαίς ἢ πολλαῖς,
Κ' ἢ πολιτικαῖς, κ' ἢ ἄλλαις
Τῶν φιλελευθέρων ζάλαις.

Ἀθηνῶν ἐφημερίδες, αἱ σοφώτατά σας γυνῶμαι
Μὲ ἀρέσουν, καὶ μ' ἀρέσεις σὺ πρὸ πάντων, Ταχυδρόμε !²⁴

21. «Πρόοδος», δημοκρατικὸν περιοδικὸν φύλλον, ἐκδιδομένον ὑπὸ Π. Σοφianoπούλου.

22. Συντάκτης τοῦ «Μενίππου», εὐφυεὺς σατυρικοῦ φύλλου, ἦν ὁ κ. Θεόδωρος Ὁρφανίδης.

23. Φόρος ἐπιδηθείς ἐν ἔτει 1836.

24. Ἐφημερίς ἐκδιδομένη ὑπὸ Παλαιολόγου.

Ἄλλ' ἐνῶ σ' ἀκούω πίνων,
Γύριζε τὸν Σκάπουλάν σου, τὸν Σουῖδαν καὶ Βαρῖνον.
Παραγέμιζε μὲ τέχνην τὰ πλατὶὰ πλατὶὰ σου φύλλα
Μὲ: «τῶδὸς καὶ σοροδαίμων καὶ κακόχρημος Σιδύλλια
Ὁρῶδεῖ καὶ ῥυμουλκεῖται
Δυσποτμεῖ κ' οἰστρολατεῖται.»

Καὶ τὸ τύπτω, τύπτεις, τύπτει, καὶ πατί, πατά, πατοῦκα,
Κι' ὁ Βενθάμ. τοῦ Γ. Α.²⁵ καὶ ἡ Ξυνωρίς²⁶ τοῦ Δούκα.

Εἰς ὑπόνομον πλησίον καὶ μὲ ἀναμμένην δᾶδα,
Φιλελεύθερε Σωτήρ μου, φοβερίζεις τὴν Ἑλλάδα.
Ἄλλ' οἱ Ἑλληνες γελῶμεν καὶ δὲν βάλλομεν πυρὰν

Εἰς τὸν πατρικὸν μας οἶκον.
Ἄλλὰ τὴν ἀποστασίαν θεωροῦντες θλιβεράν
Τρέμομεν τὴν ἀναρχίαν, ὡς τὰ πρόβατα τὸν λύκον.
Εἰς τὸν μαγικὸν του λύκον καθὼς ἑνας παριστάνει
Πότε θέατρα καὶ πόλεις, πότε μάχας στρατευμάτων

Καὶ χυσίματα αἱμάτων,
Καὶ φωνάζει: «τί ζητεῖτε ; νὰ μὲ πῆτε μόνον φθάνει»

Παρομοίως καὶ σὺ κράζεις

Ἐν ᾧ φύλλον συχναλλάξεις:

«Θέλετε τὴν νηνεμίαν ;

Εἴμ' ἐδῶ ἰδοὺ τὰ πάντα μέλι γάλα, γάλα μέλι.

Θέλετε τὴν τρικυμίαν ;

Εἴμ' ἐδῶ ἰδοὺ ὁ κόσμος ἄνω κάτω· μὴ σᾶς μέλη.»

Εἰς τὸ κοινοβούλιόν σου, δρέπανον τοῦ Ζαχαρίου,²⁷

Μετ' ἀληθινῆς λατρείας κ' ἐνθουσιασμοῦ ἁγίου,

Ἀθηνᾶ, ἐκ τῆς ἡμέρας, ἀφ' ἧς σκέπτομαι, πιστεύω.

Πλὴν τὸ ἔαρ μου παρήλθεν, ὅλους μου τοὺς νέους χρόνους

Εἰς τὰς λύπας, εἰς τοὺς πόνους

Ν' ἀναλώσω κινδυνεύω,

Καὶ ἀκόμη τὴν πατρίδα

Συνταγματικὴν δὲν εἶδα.

Σὲ κατέστρεψαν, γλυκύ μου ὄνειρον τόσων ἐτῶν,
Σχέδια Μαυροκορδάτων, Τρικουπῶν καὶ Κωλετσῶν,
Καὶ τῶν ἐσωτερικῶν μας διαίρεσεων ὁ ἄδης
Κ' ἡ κατάστασις τῶν ξένων στρατευμάτων ἢ αὐθάδης.
Πέρασα εἰς ὕπνον ὅλην τὴν αὐγὴν μου, κ' εἰς χιμαίρας,
Καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοίγω πρὸς τὸ τέλος τῆς ἡμέρας.
Ἀθανάσιε, τί βλέπεις τὸ θαλάσσιον νερόν

ὅπου τρέχει καὶ πηγαίνει,

Καὶ δὲν βλέπεις εἰς τὴν γῆν μας καὶ κοντὰ μας τὸν καιρὸν

ὅπου φεύγει καὶ δὲν μένει ; . . .

Δὲν ἐγνώριζα ὁ τάλας (ὦ νεότης κ' ἀπειρία !)

Λέξεις μάταιαι πῶς εἶναι καὶ πατρίς κ' ἐλευθερία.

Τὰς ἐπρόφερα ὡς τώρα καὶ μὲ σέβας καί μ' ἐλπίδα.

Πλὴν ἀλλοίμονον ! τοῦ κόσμου τὴν ἀπάτην πλέον εἶδα.

5.

Δὲν μὲ λέγεις ποῖος σκόληξ μυστικὸς μὲ κατατρώγει ;
διατὶ αὐτοὶ τοῦ πένθους καὶ τῆς θλίψεως οἱ λόγοι ;
Ὅμοιος μὲ διαβάτην, ὅστις μὲ σπουδὴν μεγάλην
νύκτα καὶ ἡμέραν τρέχων ἀπὸ μίαν πόλιν εἰς ἄλλαν

25. Ὁ Γ. Ἀθανασίου, μεταφραστὴς τοῦ Ποινικοῦ Δικαίου τοῦ Βένθαμ.

26. Σύγγραμμα τοῦ Νεοφύτου Δούκα, περιέχον φυσικὴν καὶ μεταφυσικὴν.

27. «Δρέπανον τοῦ Ζαχαρίου» ὠνομάσθη ὁ πρῶτος κατὰ Καποδιστριαῖον Διάλογος τοῦ Α. Κοραῆ, ἐκδοθεὶς τῷ 1830.

βλέπει ὅλ' ἀδιαφόρως,
 ψυχρά ὅλα κ' ἐγὼ βλέπω, κ' εἶμαι ξένος ὁδοιπόρος. . . .
 Ὀνειρά ἐλευθερίας, διελύθητε βραδέως
 Καί μ' ἀφήσατε εἰς σκότος.
 Ἰερώταται εἰκόνες, ἀρετή! πατρίς! ματαίως
 Λίβανον εἰς τὸν βωμόν σας ἐγὼ ἔκαυσα ὁ πρῶτος. . . .
 ὦ ἀκράτητος χαρά,
 ὦ ψυχῆς παραφορά,
 Ὃταν ἤκουσα 'ς τῶν Γάλλων τὰς Ἀθήνας κατὰ πρῶτον
 Τῆς Ἑλληνικῆς μας δόξης καὶ τῶν ὅπλων μας τὸν κρότον!
 Νὰ ἴδῃ ἐφανταζόμην τὴν Ἑλληνικὴν φυλὴν
 Ἐλευθέραν ἐκ Μαλέου μέχρις ἄκρων τοῦ Εὐξείνου,
 κ' ἐξ ἀνδρῶν τετρακοσίων ἀντιπρόσωπον βουλὴν
 Ὡς τὴν ἐπτάλοφον καθέδραν τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου.
 Κάτοικος ὁ Ἕλλην τὴν βασιλείου στενωπότητος,
 Μὲ τὰς δύο χεῖρας φθάνει καὶ τὰ δύο σύνορά του.
 Κ' ἡ Ἑλλάς ἡ πεινασμένη
 Ἀπ' τὸν Βρετανὸν προσμένει
 Ἐνα ψίχαλον νὰ πέσῃ
 Ὃταν κί' ὅπως τὸν ἀρέσῃ.

Κ' ἡ Ἐλευθερία στέκει σκυθρωπή, σιωπηλή,
 Κί' οὐδὲ δόξα πλέον ἔθνους, οὐδὲ δῆμος ἡ βουλὴ!
 Εἰς τὴν πρώτην ἡλικίαν, τὴν πολὺ ἀγαπητὴν,
 Τὸν ὀρίζοντα τοῦ βίου ὅλοι βλέπομεν πλατύν.
 Πλὴν καθόσον προχωροῦμεν
 Τὸ στενόχωρον τοῦ κόσμου μετὰ λύπης θεωροῦμεν.
 Ὅλος ἔκθαμβος μακρόθεν μὲ τὸ πρῆσμα τῆς ἐλπίδος
 Τὴν ἀνάστασιν ὁμοίως κ' ἐγὼ εἶδα τῆς πατρίδος.
 Ἀλλ' αὐτὴν ἀπὸ πλησίον βλέπων τώρα, βλέπω μόνον
 Εὐτελεῖς καρποὺς μεγάλων θύσιων μας καὶ ἀγώνων. . .
 Ὡς ἐκεῖνα τὰ πτηνὰ
 Τ' ἀγνωστα καὶ μακρινὰ,
 Ὃποῦ τρέχουν τὰς ἐκτάσεις
 Τ' οὐρανοῦ καὶ τῆς θαλάσσης,
 Ἀθανάσιέ μου, ἦλθες μετὰ χρόνων περιόδους
 Εἰς τὴν γῆν μας νὰ ζητήσῃς στέγην φωλεᾶς εὐώδους,
 Ἀλλὰ φεύγεις μετ' ὀλίγον
 Λευκὰς πτέρυγας ἀνοίγων.

6.

Φύγε. . . ἡ Ἑλλάς ἡ νέα,
 Καὶ αὐτὴ ὡς ἡ ἀρχαία,
 Τοὺς υἱούς της φθονεῖ ζῶντας
 Καὶ τοὺς ἀγαπᾷ θανόντας.
 Φύγε. . . ὁ κλεινὸς πατὴρ μας, ὁ φωστήρ τῆς Ἰωνίας,
 Ὃποῦ μετὰ θάνατόν του ἐγκομποῦντο ἐπτά πόλεις,
 Μὲ τὴν λύραν εἰς τὰς χεῖρας, μὲ τὸν δῖσκον τῆς πενίας,
 Ψωμοζήτητος, ὅσω ἔζη, τῆς Ἑλλάδος ἦτον ὅλης.
 Φύγε. . . πρὶν ἐφημερίδες σ' ἐξυθρίσουν, σὲ πληγώσουν,
 Καὶ εἰς τοῦ κοινοῦ τὴν κρίσιν τὴν ζωὴν σου παραδώσουν
 Κολοβὴν, παρηλλαγμένην,
 Καὶ μὲ ψεύδη μολυσμένην.

Φύγε. . . εἰδεμὴ ἀλείψου εἰς αἰώνιον ἀγῶνα
 Καὶ εἰς τὸν πολιτικόν μας καὶ σὺ ἔμβα κυκεῶνα,
 Ἐχθρὸς μέχρι συντελείας
 Ἀσπονδὸς τῆς τυραννίας,

Καὶ τὴν ὑπαρξίν σου δίδων δωρεὰν εἰς τοὺς συγχρόνους,
 Καὶ ἀκόμη μὴ ἐκφεύγων καὶ τὰ μίσση καὶ τοὺς φθόνους.

Φύγε. . . Εἶθε κ' ἐγὼ, φίλε, τὸν πλατὺν ὠκεανὸν
 Νὰ διέλθω μετ' ὀλίγον, καὶ ὑπ' ἄλλον οὐρανόν,
 Ὃστις ἄλλας χώρας στέφει,
 Νὰ περάσω μὲ τὰ νέφη,
 Ὃταν κατασκοτισμένα, τοὺς αἰθέρας διατρέχουν
 Κ' εἰς τὰ στήθη των κρυμμένας τρικυμίας μαύρας ἔχουν!

Φύγε. . . φύγε. . . Ἀλλὰ ποῖα ἐσωτερικὴ φωνή
 Ὃταν ζῶμεν εἰς τὰ ξένα τὴν καρδίαν μας κινεῖ
 Καὶ πρὸς τὴν πατρίδα ὅλους καὶ μᾶς ἄγει καὶ μᾶς φέρει;
 Δὲν ἐζήτησα μακρὰν τῆς ἐρημίας πολλάκις μέρη;
 Πλὴν μὲ φλόγα νοσταλγίας εἰς τὰ βᾶθη τῆς ψυχῆς
 Δὲν ἐπέστρεψα δακρύων, ἄθλιος καὶ δυστυχής;
 Μακρὰν ὄντες τῆς Ἑλλάδος, ὡς τὰ βρέφη τὴν μητέρα
 Μετὰ πόθου τὴν ζητοῦμεν.
 Ἀλλ' ὡς πνεύσωμεν ὀλίγον τῆς Ἑλλάδος τὸν ἀέρα,
 Παρευθὺς μεταννοῦμεν. . .

Τοῦ σημαντροῦ ἐπεθύμουν
 Ἡ θρησκευτικὴ νὰ ἦμουν
 Καὶ περίλυπη φωνή
 Ὃπου φεύγει καὶ θρηνεῖ.
 Ἡ νὰ ἦμουν ἡ σελήνη
 Ὃταν εἰς τὴν δύσιν σδύνῃ,
 Ἡ τὸ χόρτον τοῦ ἐδάφους,
 Τὸ βλαστάνον εἰς τοὺς τάφους! . . .

ΤΟ ΚΥΑΝΟΪΝ ΔΩΜΑΤΙΟΝ

[Ἐκ τῶν τοῦ Μερμέου.]

Τὴν αἰθουσάν τοῦ βορείου ἐν Παρίσις σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ περιήρχετο ἐν ταραχῇ καὶ ἀνησυχίᾳ νέος τις, φέρων δίοπτρα κυανὰ ἐπὶ τῆς ῥινός, ἣν ἐκρυπτε διηνεκῶς διὰ μανδύλιον, καίτοι δὲ ἐφαίνετο πάσῃ ἐκ καταρρόης· διὰ δὲ τῆς ἀριστερᾶς ἐκράτει μικρὸν σάκκον περιέχοντα, ὡς ἔπειτα ἔμαθον, κοιτωνικὴν ἐσθῆτα καὶ ζευγὸς πρωϊνῶν περισκελίδων. Τὴν προσοχὴν τοῦ οὕτω περιπατοῦντος ἀπησχόλουν δύο πινά, ἡ θύρα τῆς εἰσόδου, δι' ἧς ἐπεσκοπεῖ ἐκ διαλειμμάτων τὴν ὁδόν, καὶ ἡ ὥρα, ἣν ἐξηκρίβωνε ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν, παραβάλλων τὸ ὥρολόγιον αὐτοῦ πρὸς τὸ τοῦ σιδηροδρόμου. Ἡ τοιαύτη ἐν τούτοις ἀνυπομονησία ἦτο νευρικὴ μάλλον ἢ λογισμένη, ἀφοῦ ἡ πρὸς ἀναχώρησιν ὥρισμένη στιγμὴ ἀπεῖχε μίαν εἰσέτι ὥραν. Πρέπει δὲ καὶ νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ μέλλουσα ν' ἀναχωρήσῃ ἀμαξοστοιχία δὲν ἦτο ἐκ τῶν πολυτελῶν ἐκείνων, δι' ὧν συνήθως μετακινῶνται εἰς τὰς ἐπαύλεις των οἱ Παρισινοὶ τραπεζίται κατὰ τὴν ὥραν τοῦ γεύματος. Αἱ ἀμαξαὶ πρώτης θέσεως ἦσαν ὀλίγισται, οἱ δὲ διαδοχικῶς φθάνοντες ἐπιβάται ἐφαίνοντο ἀγαθοὶ ἀγρόται ἢ μεταπράται τῶν

προαστείων. Ἀλλ' ἐν τούτοις ὁσάκις εἰσῆρχετο τις εἰς τὸν σταθμὸν ἢ ἐσταμάτα ἀμαξία πρὸ τῆς εἰσόδου, ἡ καρδιά τοῦ διαβηματοῦντος ὠγχοῦτο ὡς ἀερόστατον ἔτοιμον πρὸς ἀνύψωσιν, τὰ γόνατά του ἔτρεμον καὶ τὰ ὄμματα αὐτοῦ ἀλλοτρίως ἐπὶ τὴν ἀκρὰν τῆς ῥινός, ἐφ' ἧς, εἰρήσθαι ἐν παρόδῳ, ἦσαν τοποθετημένα ἀνάποδα.

Ἡ τοιαύτη συγκίνησις τοῦ νεανίσκου ἐκορυφώθη, ὅτε μετὰ μακρὰν προσδοκίαν εἰσῆλθε διὰ πλαγίας θύρας κυρία τις μελανείμων, κεκρυμμένη ἔχουσα τὴν ὄψιν ὑπὸ πυκνὸν πέπλον καὶ κρατοῦσα κἀκεῖνην δερμάτινον σακκίδιον, περιέχον κομψὴν κοιτωνικὴν ἐσθῆτα καὶ ζευγὸς ἀτλαζίνων ὑποδηματίων. Ἡ νεωστὶ εἰσελθοῦσα καὶ ὁ ἀναμμένων αὐτὴν ἐπροχώρησαν πρὸς ἀλλήλους λοξῶς βλέποντες πρὸς δεξιὰν καὶ ἀριστεράν μὴ τις τοὺς παρετήρει. Συναντηθέντες εἰς τὸ κέντρον τῆς αἰθούσης ἠντικρύσθησαν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἄφωνοι, ἀσθμαίνοντες καὶ κλονιζόμενοι ἐκ τῆς κατεχούσης αὐτοὺς συγκινήσεως, ἧτις ἦτο ἐξ ἐκείνων, ἀνθ' ὧν ἤθελον ἐγὼ ἀνταλλάξαι προθύμως ἑκατὸν ὀλόκληρα ἔτη τοῦ ἀνυσίου φιλοσοφικοῦ μου βίου.

— Λέων, εἶπε τέλος πάντων ἡ νεαρὰ γυνή, διότι ἦτο εἰσοσκέτις καὶ ὥραία, ἐπέτυχον τὰ

πάντα. Εἶμαι εὐτυχεστάτη Ἀλλὰ ποῦ εὗρες αὐτὰ τὰ θυμωτάτα, ὑπὸ τὰ ὁποῖα καταντᾷς ἀγνωρίστος;

— Ὅπως καὶ σὺ ὑπὸ τὸν μαῦρον τοῦτον πέπλον, ἀπεκρίθη ὁ Λέων ἀνασκιοτῶν ἐκ τῆς χαρᾶς.

— Ἀς λάβωμεν ταχέως τὰς θέσεις μας. Χάριτι θεῶν οὐδεὶς ὑποπτεύει τὸ παραμικρόν. Κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην ὑποτίθεται ὁδοιποροῦσα μετὰ τῆς φίλης μου Κλάρας καὶ τοῦ συζύγου της πρὸς τὸν ἐξοχικὸν αὐτῶν οἶκον, ὅπου πρόκειται νὰ τοὺς ἀποχαιρετήσω αὐρίον. Ἀλλὰ, προσέθηκεν ἡ νέα γυνὴ σφίγγουσα τὸν βραχίονα τοῦ συντρόφου της, ἡ Κλάρα ἀνεχώρησε πρὸ μιᾶς ἥδη ὥρας, ἐγὼ δὲ, ἀφοῦ διαμείνω τὴν ἐσπέραν... παρ' αὐτῇ, θέλω τὴν ἀποχαιρετήσαι αὐρίον εἰς τὸν σταθμόν, ὅπου παρήγγειλα τὴν θαλαμηπόλον μου νὰ μὲ περιμένῃ. Ἔσο ἡσυχος, ἐφρόντισα δι' ὅλα. Δὲν ἔχομεν τίποτε νὰ φοβηθῶμεν. Λάβε τὰ εἰσιτήρια».

Ὁ κώδων τῆς ἀναχωρήσεως ἤχησεν ἐπὶ τέλους καὶ ἡ περὶ πάντων φροντίσασα κυρία εἰσώρμησεν ἐντὸς ἀμάξης μετὰ τοῦ συντρόφου της. Ἡχῆσαντος δὲ ἐκ δευτέρου τοῦ κώδωνος ἐκλείσθη ἡ θύρῃς ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου.

— Μόνοι ἐν τῇ ἀμάξῃ! ἀνέκραζαν ἀμφοτέρωι πλήρεις χαρᾶς.

Ἀλλὰ καθ' ἣν ἀκριβῶς στιγμήν ἐσύριζεν ἡ μηχανὴ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐτὴν ἀμάξαν ἀνὴρ τις σφοδρὸς τῷ ἥθει καὶ ὥσει πεντηκοντούτης τὴν ἡλικίαν, ὅστις κατέλαβε χασμῶμενος τὴν ἀντικρὺ γωνίαν. Τὸ νέον ζεῦγος ἀπεσύρθη τότε ὅσον ἡδύνατο μακρὰν τοῦ ταράξαντος τὴν μοναξίαν του καὶ ἤρξατο νὰ διαλέγεται χαμηλοφῶως καὶ μάλιστα ἀγγλιστί, χάριν περισσοτέρας μυστικότητος.

— Κύριε, εἶπεν ὁ ἕτερος ὁδοιπὸρος μετὰ πολὺ γνησιωτέρας τῆς τοῦ Λέοντος βρεττανικῆς προφορᾶς, «ἀν ἔχετε μυστικά, μὴ τὰ λέγετε ἐνώπιόν μου ἀγγλιστί. Εἶμαι Ἀγγλος καὶ πολὺ λυποῦμαι ἐνοχλῶν ὑμᾶς. Θέλω ἐν τούτοις προσπαθήσαι νὰ κοιμηθῶ, εἰδεμὴ ν' ἀναγνώσω.»

Ταῦτα εἰπὼν ἔλαβεν ἐκ τοῦ σάκκου τοῦ ἀναπαυτικὸν σκούφον καὶ φορέσας αὐτὸν ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς, καταβάλλων εἰλικρινεῖς προσπάθειάς νὰ κοιμηθῇ. Μὴ κατορθώσας ὅμως τοῦτο ἤνοιξε καὶ πάλιν τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τὸν σάκκον του, ὅπως ἐξαγάγῃ ἐξ αὐτοῦ ζεῦγος διόπτρων καὶ ἀντίτυπον τῆς Ἰλιάδος ἑλληνιστί, εἰς τῆς ὁποίας τὴν ἀνάγνωσιν ἐβουλόθη ἀπερὶσπαστως. Ἀναζητῶν ἐν τούτοις τὸ βιβλίον ἡναγκάσθη ν' ἀνακινήσῃ τὰ ποικίλα περιεχόμενα τοῦ σάκκου καὶ μεταξὺ ἄλλων παχέαν δεσμίδα ἀγγλικῶν χαρτονομισμάτων, ἣν ἔδειξε τοῖς συνοδοιπόροις του ἐρωτῶν ἂν ἤθελεν εὖρεϊ ν' ἀλλάξῃ αὐτὰ ἀντὶ χρυσοῦ εἰς τὴν πλησιόχωρον κωμόπολιν.

— Πιστεύω», ἀπεκρίθη ὁ Λέων, «ἀφοῦ εὗρισκόμεθα ἐπὶ τῆς ἀγορᾆς εἰς Ἀγγλίαν ὁδοῦ.»

Ἡ κωμόπολις Ν** περὶ ἧς ἡρώτα ὁ Ἀγγλος, ἦτο ἀκριβῶς ἐκεῖνη πρὸς ἣν διηυθύνετο τὸ νεαρόν ζεῦγος. Ὑπάρχει ἐκεῖ ξενοδοχεῖον ἀρκούντως ἀναπαυτικὸν καὶ ἡσυχώτατον καθ' ὅλην τὴν ἐβδομάδα πλὴν τοῦ Σαββάτου. Ὁ Λέων εἶχεν ἤδη μεταβῆ πρό τινων ἡμερῶν ἀνευ κυανῶν διόπτρων πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ξενοδοχείου τούτου, ἡ δὲ ἐκθεσις περὶ αὐτοῦ εἰς τὴν φίλην του ὑπῆρξε τοσοῦτον εὐνοϊκὴ, ὥστε ἀπεφάσισε καὶ ἐκεῖ νὰ τὸ ἐπισκεφθῇ.

Ἡ ἀμαξοστοιχία ἐν τούτοις ἐξηκολούθει τρέχουσα, ὁ Ἀγγλος ἀναγινώσκων τὴν Ἰλιάδα καὶ οἱ συνοδοιπόροι του διαλεγόμενοι τόσον χαμηλοφῶως ὥστε εἰς μόνους ἑραστὰς ἦτο ἀκουστὸν τὸ ψιθύρισμα ἐκείνο. Οἱ ἀναγνώσται μου δὲν θέλουσι πιθανῶς ἀπορήσει μανθάνοντες ὅτι ἦσαν πράγματι ἑρασταὶ καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν τῆς λέξεως, καὶ τὸ λυπηρότερον ὅτι ὑπῆρχον σπουδαῖοι λόγοι κωλύοντες αὐτοὺς νὰ νυμφευθῶσιν.

Ὅτε ἐσταμάτησεν ἡ ἀμαξοστοιχία εἰς Ν** κατέβη πρῶτος ὁ Ἀγγλος· ἐνῶ δὲ ἐβόηθει ὁ Λέων τὸν σύντροφόν του νὰ καταβῇ κοσιῶς, ἐξώρμησεν αἶφνης ἐκ τῆς γείτονος ἀμάξης ἀνὴρ κάτωχρος καὶ σχεδὸν πελιδνός, κοίλους ἔχων καὶ ἐρυθροὺς τοὺς ὀφθαλμούς, ἀκτένιστος, ἀξύριστος, ῥακενδύτης καὶ κατὰ πάντα ὁμοιάζων δραπέτην τοῦ κατέρρου.

Προχωρήσας οὗτος πρὸς τὸν Ἀγγλον:

— Θεῖέ μου! εἶπεν ἀγγλιστί μετὰ ταπεινότητος.

— Ἀφες με ἡσυχον, ἀχρεῖτε», ἀπήντησεν ὁ Ἀγγλος, τοῦ ὁποίου οἱ γλαυκοὶ ὀφθαλμοὶ ἤστραψαν ἐκ τῆς ὀργῆς.

— Μὴ μὲ φέρεις εἰς ἀπελπισίαν», ἀπεκρίθη ὁ ἄλλος διὰ φωνῆς κλαυθμηρᾶς ἀλλὰ καὶ ἀπειλητικῆς.

— Εὐαρεστηθῆτε νὰ φυλάξετε μίαν στιγμήν τὸν σάκκον μου», εἶπε τότε ὁ γέρον Ἀγγλος παραδίδων αὐτὸν εἰς τὸν Λέοντα· εἴτα δὲ ὀδηγήσας ἡ μᾶλλον ὠθήσας τὸν ἀπαίσιον ἐκεῖνον ἀνθρώπον εἰς τινὰ γωνίαν, ὠμίλησεν αὐτῷ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ζωηρῶς καὶ ἀποτόμως καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐπιτιμῆσεως ἔρριψεν εἰς τὸν καλοῦντα αὐτὸν «θεῖον» χρήματά τινα, τὰ ὁποῖα λαβὼν οὗτος ἀπῆλθε χωρὶς καὶ νὰ εἴπῃ εὐχαριστῶ.

Ἐνὸς μόνου ὑπάρχοντος ξενοδοχείου ἐν τῇ πολίχνῃ Ν**, ἐπόμενον ἦτο νὰ συνευρεθῶσιν ἐν αὐτῷ μετ' ὀλίγον πάντα τὰ πρόσωπα τῆς ἀληθεστάτης ταύτης διηγήσεως. Ἐν Γαλλίᾳ πᾶς ὁ συνοδεύων δέσποιναν καλῶς ἐνδεδυσμένην εἶναι βέβαιος ὅτι θέλει λάβει πανταχοῦ τὸ καλλίτερον δωμάτιον. Ἀλλ' ἂν τὸ παραχωρηθῇ εἰς τὸν Λέοντα ἦτο τὸ καλλίτερον, δὲν ἔπεται ἀναγκαίως ἐκ τούτου ὅτι ἦτο καὶ καλόν. Ὅπως δὴποτε περιεῖχε μεγάλην κλίνην μετὰ βαμβάκων παραπετασμάτων, ἐφ' ᾧ ἦτο εἰκονισμένη ἡ

θαυμαστὴ ἱστορία τοῦ Πυράμου καὶ τῆς Θίσβης· οἱ δὲ τοῖχοι ἦσαν ἐστρωμένοι διὰ χαρτίου παριστῶντος τὴν ἀποψιν τῆς προκυμίας τῆς Νεαπόλεως μετὰ πλήθους προσωπογραφιῶν. Δυστυχῶς ὅμως ἄεργοί τινες καὶ ἀδιάκριτοι ξένοι εὗρον καλὸν νὰ προσθέσωσι μύστακας καὶ καπνοσύριγγας εἰς πάντα ἀνεξαιρέτως τὰ γυναικεῖα πρόσωπα τῆς τοιχογραφίας καὶ κάτωθεν αὐτῶν χαράξωσι διὰ μολυβδίδος παντοίας ἀνοήτους ἐπιγραφάς. Τοιοῦτος ὢν ἐκαλεῖτο ὁ κοιτὼν ἐκεῖνος κυανοῦς ἐκ τοῦ χρώματος τῶν δύο ἐκατέρωθεν τῆς ἐστίας ἀνακλίντρων.

Ἐνῶ αἱ θεράπαιναι τοῦ ξενοδοχείου συνωοῦντο προσφέρειν τὰς ἐκδουλεύσεις των εἰς τὴν κυρίαν, ὁ Λέων, ὅστις καίτοι ἐρωτόληπτος δὲν ἐστερεῖτο πρακτικοῦ πνεύματος, μετέβαινεν εἰς τὸ μαγειρεῖον νὰ παραγγείλῃ τὸ γεῦμα. Ἐκεῖ ἡναγκάσθη νὰ προστρέξῃ εἰς ὅσῃν εἶχε ῥητορικὴν δεινότητα καὶ νὰ μεταχειρισθῇ μάλιστα καὶ μέσα τινὰ διαθορᾶς, ὅπως ἀπολαύσῃ νὰ γευματίσῃ κατ' ἰδίαν ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτοῦ. Μεγίστη ὅμως ὑπῆρξεν ἡ βαρυθυμία του, μαθόντος ὅτι ἐν τῷ παρακειμένῳ ἐστιατορίῳ ἔμελλε νὰ τελεσθῇ αὐθιμὲρὸν μέγα στρατιωτικὸν συμπόσιον, προσφερόμενον ὑπὸ τῶν κ. κ. ἀξιωματικῶν τῶν ἀκροβολιστῶν εἰς τοὺς κ. κ. ἀξιωματικούς τοῦ Οὐσσάρων, ἐρχομένους ν' ἀντικαταστήσωσιν αὐτοὺς ὡς φρουρά. Ὁ ξενοδόχος δὲν ἤρνηθη μὲν ὅτι τὸ γεῦμα ἤθελεν ἀποβῇ πιθανῶς ὀπωσοῦν ζωηρόν, ἀλλ' ἐβεβαίωσεν ἐν τούτοις τὸν Λέοντα ὅτι, ἐξαιρέσει τῆς στρατιωτικῆς φαιδρότητος, οἱ κ. κ. Οὐσσάροι καὶ ἀκροβολισταὶ ἦσαν κατὰ τὰ λοιπὰ ἀξιάγαστοι καὶ φιλήσυχοι νέοι, εὐγενεῖς πρὸς τὰς κυρίας καὶ ἐγειρόμενοι τῆς τραπέζης πρὸ τοῦ μεσονυκτίου.

Ἐνῶ ἐπέστρεφεν οἰκαδε, ἐπληροφορήθη ὁ Λέων ὅτι ὁ Ἀγγλος συνοδοιπὸρος των κατεῖχε τὸ πλησιόχωρον δωμάτιον· ἀνοικτῆς δὲ τυχούσης τῆς θύρας, εἶδεν αὐτὸν καθήμενον παρὰ τράπεζαν ἀπέναντι φιάλης καὶ ποτηρίου, καὶ προσηλθόντα τὸ βλέμμα εἰς τὴν ὀροφήν, ὡς εἰ κατεγίνετο ν' ἀριθμῇ τὰς ἐπ' αὐτῆς περιπατούσας μυίας. Τὸ θέαμα τοῦτο ἡδυστέρησεν αὐτόν, ἐλπίζοντα ὅτι ὁ Ἀγγλος τοῦλάχιστον ἤθελε μετ' ὀλίγον ἀναίσθητῆσαι ἐκ τοῦ οἴνου.

Εἰσελθὼν εἰς τὸ κατάλυμά του ἔσπευσε νὰ βεβαιωθῇ μετὰ τῆς φίλης του ἂν αἱ θύραι ἔκλειον ἀκριβῶς. Πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἀγγλου ἡ θύρα ἦτο διπλῇ καὶ ὁ τοῖχος παχύς· πρὸς δὲ τὴν αἰθουσαν τοῦ στρατιωτικοῦ συμποσίου ὁ τοῖχος ἦτο μὲν λεπτότερος, ἀλλ' ἡ θύρα ἔκλειε διὰ κλείθρου καὶ μανδάλου. Τὰ προπύργια ταῦτα ἐφάνησαν αὐτοῖς ἀρκούντα καὶ ὅπως δὴποτε ἀσφαλέστερα τῶν παραπετασμάτων ἀγοραίας ἀμάξης, ἃτα ἡναγκάσθησαν πολλάκις, νὰ θεωρήσωσιν ὡς ἱκανὰ νὰ προφυλάξωσιν αὐτοὺς ἀπὸ πάσης ὀχληρᾶς περιεργείας.

Οὐδὲν λέγομεν περὶ τῆς ποιότητος τοῦ γεύματος, ὅπερ παρετέθη εἰς τὸν Λέοντα καὶ τὴν φίλην του εἰς τὸν κυανοῦν κοιτῶνα· πολὺ ὅμως δυσανεστοτέρα ἀπέβαιναν αὐτοῖς ἡ ποιότης τῆς συναναστροφῆς τῶν ἐν τῷ πλησιοχώρῳ δωματίῳ συμποσιάζοντων ἀξιωματικῶν. Ἡ ὁμιλία αὐτῶν οὐδὲν εἶχε κοινὸν οὔτε πρὸς τὴν στρατηγικὴν οὔτε πρὸς τὴν ὁπλασκίαν, ἀλλ' ἦτο κομβολόγιον ἀλλοκότων καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπὲρ τὸ μέτρον εὐθύμων διηγήσεων, διακοπτομένων εἰς τὰ εὐθυμότερα ἐπεισόδια ὑπὸ ἀσθέστου καὶ ἡχηροῦ γέλωτος, τὸν ὁποῖον ἡναγκάσθησαν ἐνίοτε οἱ δύο ἑρασταὶ καὶ ἀκοντες νὰ συμμερισθῶσιν. Ἡ φίλη τοῦ Λέοντος δὲν ἦτο σεμνότυφος· ὑπάρχουσιν ὅμως πράγματα, τὰ ὁποῖα οὐδεμία γυνὴ ἀρέσκειται ν' ἀκούῃ, ἐν ὧρα μάλιστα αἰσθηματικῆς ἐξάψεως. Ἡ στενοχωρία τοῦ Λέοντος συνήρξατο μετὰ τῆς εὐθυμίας τῶν συμποσιαστῶν, μέχρις οὗ μὴ ἀντέχων πλέον ἀπεφάσισε νὰ καταβῇ εἰς τὸ μαγειρεῖον, ὅπως παραγγείλῃ τῷ ξενοδόχῳ νὰ παραστήσῃ εἰς τοὺς κ. κ. ἀξιωματικούς ὅτι ἐν τῷ πλησιοχώρῳ δωματίῳ ὑπῆρχε κυρία ἀδιάθετος, παρακαλοῦσα αὐτοὺς νὰ διάγωσιν ἡσυχώτερον.

Ὁ ξενοδόχος ἐν τούτοις, ὅπως συμβαίη εἰς πάντας τοὺς ὁμοτέχνους του ἐν ὧρα πολυμελῶν συμποσίων, ἦτο παραζαλισμένος καὶ δὲν ἤξευρε ποῖον νὰ πρωτακούσῃ. Καθ' ἣν ἀκριβῶς στιγμήν μετέδιδεν αὐτῷ ὁ Λέων τὸ πρὸς τοὺς ἀξιωματικούς διάγγελμα, ὁ ὑπρέτης ἐξῆτει Καμπάνιτην διὰ τοὺς Οὐσσάρους καὶ ἡ ὑπρέτρια καὶ ἄλλην φιάλην τοῦ Πόρτου διὰ τὸν Ἀγγλον, πίνοντα ἤδη ὅλον τὸν ὑπάρχοντα ἐν τῷ ξενοδοχείῳ.

— «Εἶπον εἰς τὸν Μυλόρδον», προσέθηκεν αὐτῇ, «ὅτι δὲν ἔχομεν ἄλλο Πόρτον.»

— «Εἶσαι ἀνόητη», ἀπήντησεν ὁ ξενοδόχος. «Μάθε ὅτι εἰς τὸ κατάστημά μου ὑπάρχει πάντοτε παντὸς εἶδους οἶνος. Φέρε με ταχέως μίαν φιάλην κοινῷ κρασίῳ, μίαν φιάλην ῥῶμι καὶ βυσσινώζωμον διὰ νὰ κατασκευάσω Πόρτο εἰς τὸν Ἀγγλον.»

Ἀφοῦ προέβη εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ Πόρτου, εἰσῆλθεν ὁ ξενοδόχος εἰς τὸ ἐστιατόριον, ὅπως ἐκτελέσῃ τὴν παραγγελίαν τοῦ Λέοντος. Ἐν τῇ παραζάλῃ του ὅμως μετέδωκε τὸ διάγγελμα ὡς ἀκολουθῶς: «Κύριοι ἀξιωματικοί, νεόνημον ζεῦγος εὗρισκόμενον εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον, παρακαλεῖ ὑμᾶς νὰ τὸ ἀφήσετε ν' ἀναπαυθῇ.»

— «Ὑπάρχει νόμος ἐδῶ;» ἀνέκραζαν ὁμοφώνως οἱ τεσσαράκοντα δαιτυμόνες, «πρέπει νὰ ἔλθῃ νὰ πῶμεν εἰς τὴν ὑγίαν της. Ἀφοῦ δὲν ἔρχεται, πηγαίνουμεν ἡμεῖς νὰ τὴν καλησπερίσωμεν.»

Τοὺς λόγους τούτους διεδέχθη βαρὺς κρότους βημάτων διευθυνομένων πρὸς τὸν κυανοῦν κοιτῶνα. Εὐνόητος ἦτο ὁ τρόμος τῶν ἐν αὐτῷ ἀ-

θλίων έραστών, καθ' ην στιγμήν ήπειλείτο νά κυριευθῇ ἐξ ἐφόδου ή φωλεά των ὑπὸ σμήνους εὐθύμων ἀξιωματικῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπῆρχον κατὰ πᾶσαν πιθανότητα καί τινες γνωρίζαντες τὸν σύντροφον τοῦ Λέοντος ἐν ταῖς αἰθούσαις τῶν Παρισίων. Κατ' εὐτυχίαν ὅμως ὑπερίσχυεν ή ἐπιεικεστέρα γνώμη τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Οὐσσάρων, πρὸς ἣν συμμορφούμενοι οἱ συμποῖται παρήλασαν κατὰ σειράν ἐνώπιον τῆς κλειστῆς θύρας κρᾶζοντες: «Καλὴ νύκτα, κυρία νύμφη», καὶ ἀπῆλθον ἔπειτα εἰς τὰ ἴδια μετὰ φοβεροῦ πατάγου ξιφῶν καὶ πτερινιστήρων. Ὁ κρότος οὗτος ἀντήχει ἀκόμη ἐπὶ τῆς κλίμακος, ὅτε ἠκούσθη ή φωνή τοῦ Ἀγγλου κρᾶζοντος: «Παῖδι, μίαν ἄλλην φιάλην Πόρτου».

Τὰ πάντα ἡσύχασαν ἐπὶ τέλους ἐν τῷ ξενοδοχείῳ καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ κυανοῦ κοιτῶνος, συνελθόντες ἐκ τῶν δυσἀρέστων ἐκείνων συγκινήσεων, κατέστησαν καὶ πάλιν τὰ ὀλιώτερα πλάσματα τῆς γῆς. Πρὸς κορύφωσιν τῆς εὐδαιμονίας των ἀνέτελλε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ή σελήνη, ἣν ἐθεώρουν ἀπλήστως ἀναπνέοντες τὴν ἐκ τοῦ κήπου ἀνερχομένην εὐώδη ἑαρινὴν αὐραν. Δὲν ἔμειναν ἐν τούτοις πολλὴν ὥραν εἰς τὸ παράθυρον, ἰδόντες διαβηματίζοντα τὸ κηπάριον ἐκεῖνο ὑποπτόν τινα ἄνθρωπον, ὃν ὁ Λέων ἀνεγνώρισεν ὄντα τὸν δυστυχῆ ἀνεψιὸν τοῦ ἀγαπῶντος τὸν οἶνον τοῦ Πόρτου συνοδοιπόρου των.

Τὸ ἐπὶ τῆς ἐστίας κηρίον εἶχεν ἤδη κατὰ τὰ τρία τέταρτα, ὅτε ἐκ τοῦ τέως ἡσύχου κοιτῶνος τοῦ Ἀγγλου ἠκούσθη αἴφνης παράδοξός τις κρότος, ὥστε ἀνθρωπίνου σώματος βαρέως πίπτοντος κατὰ γῆς. Τὸν θόρυβον τοῦτον ἠκολούθησε τριγμός βημάτων ἐπὶ τοῦ σανιδώματος, ὑπόκωφος στεναγμός καὶ ἀναρροαί τινες ἤχοι ὁμοιάζοντες ἀρὰν ἢ ἐπὶ κλησιν βοήθειας. Οἱ ἐν τῷ κυανῷ θαλάμῳ νεανίσκοι ἐφρίκισαν εἰς τὰ ἀκούσματα ἐκεῖνα, μάλιστα ζητοῦντες ν' ἀποκρύψωσιν εἰς ἀλλήλους τὴν ἐξ αὐτῶν ἀπαισίαν ἐντύπωσιν.

— «Ὁ Μυλόρδος βλέπει κακὸν ὄνειρον», εἶπεν ὁ Λέων πειρώμενος νά καθησυχάσῃ διὰ μειδιάματος τὴν σύντροφόν του. Ἀλλ' ὁ ἴδιος δὲν ἦτο ἥσυχος, ἀφοῦ μάλιστα ἤκουσε μετὰ τινος στιγμῆς ἡρέμα ἀνοιγομένην τὴν θύραν τοῦ διαδρόμου καὶ ἐλαφρὸν θόρυβον βημάτων λαθραίων, ὡς ἀνθρώπου ἀπομακρυνομένου ἀροποδητί. Ἡ κυρία ἐν τούτοις, κατὰ κόπος οὔσα, κατάρθωσε ν' ἀποκοιμηθῇ καὶ πάλιν, οὐχὶ ὅμως καὶ ὁ Λέων, τοῦ ὁποίου ἀπ' ἐναντίας ἤβξανεν ή ἀνησυχία ἐφ' ὅσον ἐπειράτο νά συνδέσῃ πρὸς ἄλληλα τὰ παράδοξα ἐκεῖνα συμβεβηκότα. Ἀναλογιζόμενος τὴν καταχθόνιον φυσιογνωμίαν τοῦ ἀνεψιοῦ τοῦ Ἀγγλου καὶ τὸ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ἀστράπττον ἀσπονδὸν μῖσος, ἐνῶ ἐξήτει ταπεινῶς χρήματα παρὰ τοῦ θεοῦ του, ἐσκέπτετο ὅτι εὐκόλον ἦτο εἰς ἄνδρα νέον, ῥωμαλέον καὶ οἰστρολατούμενον

ὑπὸ τῆς ἀπελπισίας ν' ἀναρρίχῃ ἀπὸ τοῦ κήπου, ὅπου τὸν εἶδε περιπατοῦντα, μέχρι τοῦ παραθύρου τοῦ παρακειμένου κοιτῶνος. Πρὸς ταῦτα συνέδρε τὸν ἀκουσθέντα ὑπόκωφον κτύπον, ὡς ῥοπάλου ἐπὶ φαλακροῦ κρανίου, τὸν ἔπειτα στεναγμόν, τὴν πτώσιν κατὰ γῆς βαρέος σώματος, τὴν ὀδυνηρὰν κραυγὴν καὶ τὰ λαθραῖα ἐν τῷ διαδρόμῳ πατήματα. Ἐνῶ τοιαῦτα ἐσκέπτετο ὡς ὑπὸ τὸ κράτος κακοῦ ὄνειρου, εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς μηχανικῶς προσηλωμένους εἰς τὴν μετὰ τοῦ δωματίου τοῦ Ἀγγλου κοινωνοῦσαν θύραν. Ἐν Γαλλίᾳ ὀλίγαι θύραι κλείουσιν ἀκριβῶς, πρὸ πάντων ἐν τοῖς ξενοδοχείοις, μεταξὺ δὲ ἐκείνης καὶ τοῦ ἐδάφους ὑπῆρχεν ἀπόστασις ἐνὸς τοῦλάχιστον δακτύλου. Ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ εἶδεν αἴφνης ὁ Λέων ὑφάρπον πρᾶγμα τι ἄμαυρόν καὶ πεπλατυσμένον ὡς λεπίδα μαχαίρας ἀντανακλώσαν τὸ ἀμυδρὸν φῶς τοῦ κηρίου. Τὸ σῶμα τοῦτο διηυθύνετο βραδέως πρὸς τὸ ἀτλάζινον ὑποδημάτιον, τὸ ὁποῖον εἶχε ῥίψει ή ἀκατάστατος φίλη του πλυσίον τῆς θύρας. Οὐτε ἐντομον οὔτε ἐρπετόν ἦτο τὸ εἰσελθόν, οὐδ' εἶχε γνωστόν τι ὠρισμένον σχῆμα· μετ' οὗ πολὺ δὲ εἰσέδυσαν εἰς τὸν θάλαμον διὰ τοῦ χάσματος τῆς θύρας τρεῖς ἄλλαι τοιαῦται ὁμοιόχροοι καὶ στιλπναὶ εἰς τὰ ἄκρα λεπίδες. Ἡ κατωφέρεια τοῦ ἐδάφους καθίστα τὴν κίνησιν αὐτῶν ταχύτεραν καὶ μετ' ὀλίγον ἠνώθησαν καὶ περιέζωσαν τὴν μικρὰν ἀτλάζινην ἐμβάδα. Οὐδεμίαν ἐχώρει πλέον ἀμφιβολία· τὸ σῶμα ἐκεῖνο ἦτο ῥευστόν, τὸ δὲ ῥευστόν τοῦτο πλησιάζαν ἤδη καὶ εὐκρινῶς διακρινόμενον εἰς τὸ φῶς τῆς λαμπάδος, ἦτο αἷμα!

Ὁ Λέων, ὡς ἤδη εἴπομεν, ἦτο νουνεχὴς καὶ πρακτικὸς νέος. Καίτοι δὲ ή θεὰ τοῦ πλημμυρίζοντος βαθυμηδὸν τὸν θάλαμον βδελυροῦ ἐκείνου ῥυακίου προὔξινει αὐτῷ ἀδιήγητον φρίκην, ἔμεινεν ἐν τούτοις ἥσυχος, ἐντείνων ὅλας τοῦ πνεύματός του τὰς δυνάμεις πρὸς ἀνεύρεσιν διεξόδου τινὸς ἐκ τῆς φοβερᾶς ἐκείνης θέσεως. Πολλοὶ τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν θέλουσι κατηγορήσῃ ἴσως τὸν πρωταγωνιστὴν τῆς διηγήσεως ταύτης, ὡς μὴ ὀρμήσαντα εἰς βοήθειαν τοῦ σφαζομένου γείτονός του, ἢ μὴ κρούσαντα τοῦλάχιστον τὸν κώδωνα, ὅπως δράμωσιν οἱ ἐν τῷ ξενοδοχείῳ εἰς περιθάλψιν τοῦ θύματος καὶ σύλληψιν τοῦ φονέως. Τὴν τοιαύτην ὁμως καταδίκην δὲν νομίζω δικαίαν· καθότι ἂν θεωρηθῇ ἀξιόμειπτον τὸ ν' ἀφήσῃ τις Ἀγγλον ν' ἀποθάνῃ ἀβοήθητος ἐν τῷ παρακειμένῳ θαλάμῳ, οὐδὲ ὅπως εὐσυνείδητον φαίνεται μοι τὸ νά θυσιάσῃ χάριν αὐτοῦ γυναῖκα ἀναπαυομένην ὑπὸ τὴν αἰγιδά του ἐν τῷ αὐτῷ θαλάμῳ. Τί δὲ ἤθελε συμβῇ ἂν ἐξήγειρεν ὁ Λέων ὀλόκληρον τὸ ξενοδοχεῖον; Ἀμέσως ἤθελε προσκληθῇ ὁ ἀστυνόμος καὶ μετ' ὀλίγον ἀνακριταὶ καὶ κλητῆρες, οἵτινες εἶναι ἄνθρωποι περίεργοι ἐξ ἐπαγγέλματος καὶ, πρὶν ἢ

ἐξετάσωσι τί εἶδε καὶ τί ἤκουσεν ὁ Λέων, ἤθελον ἐρωτήσῃ ἀφελκτικῶς αὐτόν:

— «Πῶς ὀνομάζεσαι καὶ ποῦ κατοικεῖς; Ἡ δὲ κυρία αὕτη τίς εἶναι; Τί ἐπράττετε οἱ δύο ἐν τῷ κυανῷ τούτῳ θαλάμῳ; Ἐτοιμάσθητε νά ἐμφανισθῇτε εἰς τὸ κακουργοδικεῖον, ὅπως καταθέσετε ὅτι τὴν δαίνα ἡμέραν, ὁμοῦ εὐρισκόμενοι ἐνταῦθα κατὰ τὴν τρίτην ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ὑπῆρχατε μάρτυρες τοῦ διαπραχθέντος ἐγκλήματος.»

Ἡ ἰδέα τῆς τοιαύτης ἀνακρίσεως καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς κατετάραττε τὸν Λέοντα, διακινούμενον νά προτιμήσῃ τὴν ὑπόληψιν τῆς γυναικός, ἣν ἠγάπα, τῆς σωτηρίας ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον δὲν ἐγνώριζε. Πρέπει μάλιστα νά ὁμολογήσωμεν ὅτι οὐδ' ἐπὶ στιγμήν ἐδίστασε πρὸ τοῦ διλήμματος τούτου, ἀλλὰ περὶ ἐνὸς μόνου πράγματος ἐσκέπτετο περιρρέόμενος διὰ ψυχροῦ ἰδρωτός, πῶς ἦτο δυνατόν ν' ἀποφύγῃ τὰς ἐρωτήσεις τοῦ κ. εἰσαγγελέως. Μετὰ μακρὰν ἀγωνίαν ἐσυλλογίσθη τέλος πάντων ὅτι, ἂν κατάρθουν νά ἐξέλθωσι τοῦ ξενοδοχείου πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ ἐγκλήματος, ἤθελον ἴσως δυνηθῇ ν' ἀποκρύψωσι τὰ ἴχνη των, ἀφοῦ οὐδεὶς ἐκεῖ οὔτε ἐγνώριζε τὸ ὄνομα των οὔτε εἶδε τὸ φυσικὸν αὐτῶν πρόσωπον ἄνευ πέπλου καὶ διόπτρων. Ὁ σταθμὸς ἐκεῖτο πλησίον, καὶ τὸ δρομολόγιον ἐσημείωνεν ἀμαξοστοιχίαν ἀναχωροῦσαν τὴν ὀγδόην πρωϊνὴν ὥραν εἰς Παρισίους· ἂν δὲ ἐπετύγχανον νά ἐπιστρέψωσιν εἰς τὴν πρωτεύουσιν ἀπαράτηρητοι, ἤθελε δυσκολευθῇ ὁ κ. εἰσαγγελεὺς νά τοὺς ἀνεύρῃ εἰς τὰς ἀπεράντους αὐτῆς ἐκτάσεις. Ἀλλ' ἤθελεν ἄρα μείνει ἀπαράτηρητος ὁ φόνος τοῦ Ἀγγλου μέχρι τῆς ὀγδῆς; Εἰς τοῦτο ἐνέκειτο ὁ κόμπος τοῦ ζητήματος.

Ὅπως δὴποτε πεισθεὶς ὁ Λέων ὅτι ἄλλο μέσον σωτηρίας δὲν ὑπῆρχε κἀνέν, κατέβαλε πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως ἀποσιῇ τὴν κατέχουσαν αὐτὸν νάρκην. Ἐγερθεὶς ἡρέμα συνέλαβεν ἐν πρώτοις τὸ ἀτλάζινον ὑποδημάτιον καὶ ἐτοποθέτησεν ἔπειτα ἀνάκλιτρον ἐνώπιον τῆς θύρας, ὅπως ἀποκρύψῃ κατὰ τὸ δυνατόν εἰς τὴν ἐτι κοιμωμένην φίλην του τὴν θεάν τοῦ αἵματος, μεταβληθέντος ἤδη ἀπὸ ῥυακος εἰς πλατεῖαν λίμνην. Ἀνοίξας μετὰ ταῦτα τὴν θύραν τοῦ διαδρόμου ἔτεινε τὸ οὖς μετὰ προσοχῆς. Ἡ θύρα τοῦ Ἀγγλου ἦτο εἰσέτι κλειστή, τὸ ξενοδοχεῖον ὅμως ἤρχιζε νά ἐγείρεται τοῦ ὕπνου μετὰ τοῦ ἀνατέλλοντος ἡλίου. Οἱ ἱπποκόμοι ἐξετέλουν τὴν πρωϊνὴν αὐτῶν ἐργασίαν ἐν τῇ αὐλῇ, ἀξιωματικὸς δὲ τις κατοικῶν εἰς τὴν δευτέραν ὀροφὴν μετέβαινεν εἰς τὸν στρατῶνα, ὅπως παραστῇ εἰς τὸ πρόγευμα τῶν ἱππῶν.

Μετὰ τὴν κατόπτεισιν ταύτην ἐπέστρεψεν ὁ Λέων εἰς τὸν κοιτῶνα καὶ ἐξεγείρας ἀθορύβως τὴν φίλην του ἐξέθεσεν αὐτῇ, μεθ' ὅσων ἠδυνάθη περιφράσεων καὶ εὐφημισμῶν, τὴν κρίσιν αὐ-

τῶν θεσιν. Πόσον δηλ. ἐπικίνδυνον ἦτο ν' ἀναχωρήσωσι μετὰ σπουδῆς παρεχούσης ὑποψίας, καὶ ἔτι μᾶλλον νά παραμείνωσιν ἐκεῖ, ἐνῶ ἠδύνατο ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμήν ν' ἀνακαλυφθῇ ή ἐν τῷ παρακειμένῳ θαλάμῳ καταστροφή.

Περὶ τὸν φαίνεται μοι νά περιγράψω τὴν ἐκ τῆς διακοινώσεως ταύτης φρίκην τῆς κυρίας, τὰ ἐπακολούθησαντα δάκρυα καὶ τὰ παντοῖα προπαθέντα ἀκατόρθωτα σχέδια. Πλειστάκις ἐρρίφθησαν οἱ δυστυχεῖς ἐκεῖνοι εἰς τὰς ἀγκάλας ἀλλήλων, κρᾶζοντες συγχρόνως: «Συγχώρησέ με· ἐγὼ σὲ παρέσυρα· ἐγὼ πταίω!» Ἐν τῇ παραζάλῃ τῆς ἢ πτωχῇ γυνὴ ἐθεώρει ὡς βέβαιον ὅτι τὸ δικαστήριον ἤθελε τοὺς θεωρήσῃ ἐνόχους τοῦ φόνου τοῦ Ἀγγλου, καὶ ἐβλεπεν ἤδη ἐγειρομένην τὴν λαιμητόμον. Φοβούμενη δὲ μὴ δὲν ἐπιτρέψῃ αὐτῇ ὁ δῆμιος ν' ἀσπασθῇ τὸν Λέοντα πρὶν ἀποθάνῃ, κατησπάζετο αὐτόν ἐκ τῶν προτέρων. Μετὰ πολλὰς ἐπὶ τέλους ἀνοησίας καὶ παντοίας τρυφεράς καὶ σπαραξικαρδίους ἐκχύσεις ἀνεγνώρισαν ἀμφοτέρωι ὅτι τὸ ἀρχικὸν σχέδιον τοῦ Λέοντος, ἦτοι ή ἀναχώρησις διὰ τῆς ἀμαξοστοιχίας τῆς ὀγδῆς, ἦτο τὸ ἀριστον καὶ τὸ μόνον κατορθωτόν. Ἀλλ' ἔπρεπε νά περιμείνωσιν ἀκόμη ἐκεῖ δύο φοβεράς ἀτελευτήτους ὥρας. Κατὰ τὸν ἐλάχιστον ἐν τῷ διαδρόμῳ κρότον συνεκρούοντο οἱ ὀδόντες αὐτῶν ἐκ τοῦ τρόμου καὶ ἐθλίβον σπασμωδικῶς ἀλλήλων τὰς χεῖρας, νομίζοντες ὅτι ἀκούουσι τρίζοντα ἐπὶ τοῦ σανιδώματος τὰ ὑποδήματα τοῦ κ. εἰσαγγελέως.

Ὀλίγαι στιγμαὶ ἤρκεσαν αὐτοῖς ὅπως ἐτοιμάσωσι τοὺς μικροὺς σάκκους των. Ἡ νέα γυνὴ ἤθελε νά καύσῃ ἐν τῇ ἐστίᾳ τὸ κηλιδωθὲν ἀτλάζινον ὑποδημάτιον. Ἀλλ' ὁ Λέων ἀρπάσας καὶ περιπαθῶς ἀσπασθεὶς αὐτὸ τὸ ἀπέθεσεν εἰς τὸν κόλπον του ὡς ἅγιον λείψανον.

Πάντες ἐν τούτοις εἶχον ἐγερθῇ ἐν τῷ ξενοδοχείῳ καὶ ἀντήχουν οἱ γέλωτες τῶν ὑπηρετῶν, τὸ πρωϊνὸν ἄσμα τῶν θεαπαυιδῶν καὶ τῶν στρατιωτῶν οἱ πτερινιστήρες. Ὅτε ἐσήμανεν ή ἐβδόμη, ὁ Λέων παρεκίνησε τὴν φίλην του νά λάβῃ κύμβην καφέ· ἀλλ' αὐτὴ ἀπεκρίθη ὅτι εἶχε τὸν λάρυγγα οὕτω συνεσταλμένον, ὥστε ἤθελεν ἀφελκτικῶς πνιγῇ, ἂν ἐπειράτο ὅ,τι δὴποτε νά καταπῇ. Τοποθετήσας τότε ἐπὶ τῆς ρινὸς τὰ κυανὰ του δίσπρα κατέβη νά πληρώσῃ τὸν ξενοδόχον, ὅστις λαμβάνων τὰ χρήματα ἐξήτησε παρ' αὐτοῦ συγνώμην διὰ τὴν ἐνόχλησιν, ἣν ἐπροξένισεν εἰς τὴν κυρίαν ή θεωρώδης εὐθυμία των κ. κ. ἀξιωματικῶν. Εἶτα δὲ προσέθεσε μειδιῶν:

— «Ὁ ἄλλος ὅμως γείτων σας εἶναι ἡσυχώτατος ἄνθρωπος. Οὐδὲ κἀν ἠκούσθῃ, καὶ ἀκόμη κοιμάται».

Ταῦτα ἀκούων ἐστηρίζετο ὁ Λέων εἰς τὴν τράπεζαν, ὅπως μὴ πέσῃ, ἐνῶ ή ἀκολούθησεν αὐ-

τὸν σύντροφός του ἔσφιγγε σπασμωδικῶς τὸν βραχίονά του. Ἄλλ' ὁ ἀσπλαγχνός ξενοδόχος ἐξηκολούθει ἀταράχως:

— Αὐτὸς εἶναι πραγματικὸς Μυλόροδος, εὐγενέστατος καὶ καλοπληρωτὴς. Δυστυχῶς ὅλοι οἱ Ἀγγλοὶ δὲν εἶναι σήμερον τοιοῦτοι. Χθὲς εἶχα ἄλλον ἕνα κακοενδεδυμένον καὶ ἀληθῆ ἀτσιγγανόν. Τὰ εὗρισκεν ὅλα ἀκριβῶς, καὶ ἐπέμεινε ν' ἀλλάξῃ πεντάλιρον χαρτονόμισμα ἀντὶ ἑκατὸν εἰκοσιπέντε φράγκων. Σῆς ἤκουσα νὰ ὁμιλῇτε ἀγγλικά μετὰ τῆς κυρίας καὶ υποθέτω ὅτι γνωρίζετε καὶ τὰς στερλίνας. Εἰπέτε μου παρακαλῶ, ἂν ἦναι καλὸν τὸ χαρτονόμισμα.»

Ταῦτα λέγων ἔτεινε εἰς τὸν Λέοντα γραμματίον τῆς Ἀγγλικῆς Τραπεζῆς, εἰς οὗ τὴν ἄκρην παρετήρησεν οὗτος μετ' εὐνοήτου φρίκης ἐρυθράν τινα κηλῖδα.

— «Τὸ νομίζω κάλλιστον», ἀπεκρίθη τρέμων καὶ παρασύρων τὴν σύντροφόν του πρὸς τὴν θύραν.

— «Διατί βιάζεσθε τόσο;» ἐπανέλαθεν ὁ ξενοδόχος. Ὁ σιδηρόδρομος ἀναχωρεῖ εἰς τὰς οκτῶ καὶ πάντοτε μετὰ τὴν ὁρισμένην ὥραν. Ἀφήσατε τὴν κυρίαν ν' ἀναπαυθῇ ὀλίγον. . .

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν εἰσῆλθε χονδρὴ τις ὑπηρετρία κρᾶζουσα μεγαλοφώνως.

— «Δώσατέ μου ὀγλήγωρα ζεστό νερὸ διὰ τὸ πζᾶί τοῦ Μυλόροδου. Δώσατέ μου καὶ τὸ μεγάλο σφουγγάρι. Χθὲς τὴν νύκτα ἐμέθυσεν, ἔπεσε κάτω, ἔσπασεν ἡ βοτίλια τοῦ Πόρτου καὶ ἐπλημύρισε κρασί ὅλο τὸ δωμάτιον καὶ τὸ ἄλλο ἀκόμῃ.»

Ταῦτα ἀκούσας κατέπεσεν ὁ Λέων ἐπὶ ἔδρας καὶ μετ' αὐτὸν ἡ σύντροφός του. Μετὰ τὰς τοσαύτας ἀγωνιώδεις συγκινήσεις κατελήφθησαν ἀμφότεροι ὑπὸ ἀκρατήτος γέλωτος, ὃν μάλιστα ἠδυνήθησαν νὰ μετριάσωσιν. Ἡ νέα γυνὴ ὤθησεν ἐλαφρῶς τὸν ἀγκῶνα τοῦ φίλου τῆς, ὅστις ἐννοήσας τὸ νεῦμα ἐστράφη εὐθύμως πρὸς τὸν ξενοδόχον λέγων αὐτῷ:

— Ἡλαῖα γνώμην. Θέλομεν ἀναχωρήσει διὰ τῆς ἐσπερινῆς ἀμαξοστοιχίας. Στείλατέ μας ἐπάνω ἐν καλὸν πρόγευμα.

Ε. Δ. ΡΟΥΔΗΣ.

Ὁ κ. Ἀντώνιος Φραδαίλης ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ «Παρνασσῷ» ἀξιόλογον μελέτην «Περὶ τῆς μυθιστοριογραφίας ἐν Ἰταλίᾳ ἀπὸ τοῦ 1860 καὶ μετὰφρασιν διηγημάτων τοῦ Edmondo de Amicis, ἐνὸς τῶν διαπρεπεστέρων συγγραφέων τῆς Ἰταλίας. Τὸ διηγηματικὸν τοῦτο ἐν ᾧ ἀπαντῶσι χαριέσταται σκέψεις πατρὸς περιπαθῶς ἀγαπῶντος τὸ νήπιον αὐτοῦ τέκνον φέρει ἐπιγραφὴν

Σ. Τ. Δ.

ΕΚ ΤΟΥ ΛΕΥΚΩΜΑΤΟΣ ΠΑΤΡΟΣ

Ἡ ὥραιότερα τῶν παιδῶν ἡλικία, διὰ τοὺς ἔχοντας καλλιτέχνου ὀφθαλμούς καὶ πατρὸς καρδίαν, εἶναι ὅτε διέρχονται εἰσέτι ὄρθιοι ὑπὸ τὴν τράπεζαν, καὶ δυνάμεθα διὰ μιᾶς καὶ μόνῃς χειρὸς νὰ τοὺς κρατῶμεν, νὰ τοὺς φέρωμεν

ἐπὶ τοῦ τραχήλου, νὰ τοὺς κρύπτωμεν ὑπὸ μεγάλην ἐφημερίδα, νὰ τοὺς φυλακίζωμεν μεταξὺ δύο λεζικῶν, ὅτε ὅλη ἡ ἐνδυμασία αὐτῶν, ἀπὸ τοῦ σκούφου μέχρι τῶν υποδημάτων, ἐμπεριέχεται ἀνέτως ἐν παλαιῷ τινι πύλῳ τοῦ πατρὸς. Κατὰ τὴν ἡλικίαν ἐκείνην, ἡ μήτηρ τὰ χάνει ἕως νὰ φορέσῃ μίαν περικνηρίδα εἰς τὸ τέκνον τῆς· ἀλλ' ὅταν τοῦτο, μίαν ἐκ δέκα φορῶν, κατορθώσῃ νὰ εἰσάξῃ μόνον τοὺς πόδας, ἡ μήτηρ ἀσπάζεται αὐτὴ φρενητιώδης καὶ ἀναφωνεῖ ὑπερήφανος: Εἶσαι ἀνὴρ!

Ἐχουσι πρόσωπον, ὅπερ φαίνεται μῆλον ἔχον ὀφθαλμούς· λαιμὸν, ὃν σφίγγομεν μεταξὺ τοῦ ἀντίχειρος καὶ τοῦ λειχανοῦ· χεῖρας δὲ πρόπει νὰ παρατηρῶμεν πλειστάκις, ἵνα πεισθῶμεν ὅτι ἔχουσιν ἤδη καὶ τοὺς πέντε δακτύλους· ποδίσκους, οὓς δὲν δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν σοβαρῶς πόδας. Ἡ πνοὴ αὐτῶν ἔχει ἐλαφρὰν τινα γαλακτώδη ὁσμὴν, μεμιγμένην μετὰ τῆς εὐωδίας ἀπεριγράπτων ἀνθέων· πνοή, ἥτις, ἀναπνεομένη, φαίνεται ὅτι πρέπει νὰ εὐεργετῇ τὸ αἷμα ὡς ὁ ἀήρ τῆς ἐξοχῆς.

Πρέπει νὰ ἴδῃ τις τὰ παιδιά ἐν τῇ εὐνῇ τὴν πρωτάν, πρὶν ἐξυπνήσωσι. Τίς δύναται νὰ κρατήσῃ τὰ φιλήματα καὶ τὸν γέλωτα; Ὅτε μὲν εἶναι ἐσφαιρωμένα ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου, ὅτε δὲ κεκρυμμένα ὑπ' αὐτὸ, ὅτε δὲ ἀνεστραμμένα, ὥστε, ζητοῦντες πρόσωπον, εὗρίσκετε τὸ ἄκρον τῶν ποδῶν, καὶ προσπαθοῦντες νὰ πιάσῃτε τὸν πόδα, θέτετε τὸν δάκτυλον εἰς τὸ στόμα τῶν.

Οὐδὲν ὑπάρχει θελκτικώτερον τοῦ βλέπειν τριετὲς παιδίον τρέχον. Ἡ φυγὴ τοῦ μετέχει τῆς πηδητικότητος σφαίρας ἐλαστικῆς, τῆς ἀμφιταλαντεύσεως ἀνθρώπου μεθυσμένου καὶ τῶν κινήσεων φύλλου ὑπὸ τῶν ἀνέμων φερομένου. Τὸ μικρὸν πλάσμα ἀναπηδᾷ ἐκ τοῦ ἔδω-λίου, ῥίπτεται ἔξω τοῦ δωματίου, προσκρούει εἰς γαλῆν, ἀνατρέπει ἔδραν, εἰσέρχεται εἰς τὸν πρῶτον τυχόντα διάδρομον καὶ τρέχει διὰ τὰ τῶν ποδῶν καὶ τῶν χειρῶν, ἐκ δωματίου εἰς δωμάτιον, διωκόμενον ὑπὸ τῆς μητρὸς, μέχρι τῆς ἀπωτάτης τοῦ οἴκου γωνίας, ὅπου κρύπτεται ὅπισθεν σάκκου ὀδοιπορικῶν, καὶ ἐκεῖθεν δοκιμάζει ὑστάτην ἀντίστασιν ἵνα ἐκβιάσῃ παρὰ τοῦ ἐχθροῦ συμβιβασμόν. Φεῦ! ματαίως! Ἀναγκάζεται νὰ υποταχθῇ εἰς τὴν μητέρα θέλουσαν νὰ πλύνῃ τὸ πρόσωπόν του.

Τίς δύναται νὰ εἴπῃ τί εἶναι ἡ φωνὴ τῶν νηπίων; Εἶναι ὁ τριγμὸς τῆς ἀηδόνος, ὁ ψιθυρισμὸς τῆς χελιδόνος, τὸ πίπισμα τῶν ὀρνιθῶν, τὸ μισοῦρισμα τοῦ γάτου. Προσεγγίσατε τὴν ὄψιν εἰς τὸ στόμα τῶν καὶ παρακαλέσατέ τα νὰ ψιθυρίσωσι λέξιν τινα εἰς τὸ οὖς σας· ἐνίοτε ἀ-

ποφέρουσιν ἤχον ὅστις σᾶς τρομάζει· σᾶς φαίνεται ὅτι ἐθέσατε τὸ οὖς εἰς τὴν ὀπὴν θύρας μυστηριώδους καὶ ἡκούσατε φωνὴν ὑπεράνθρωπον.

Γελᾷ. Δὲν εἶδὼν ποτε αὐτὸ γελῶν τόσο ἐκ καρδίας. Ὁ γέλως του εἶναι ὑπερβολικὸς, ξεσχισμένος, δυσαρμονικὸς. Ῥίπτεται πρὸς δεξιὰ καὶ πρὸς ἀριστερά, ἀναστρέφει τὴν κεφαλὴν, οἱ ὀφθαλμοὶ του πληροῦνται δακρύων, τὸ πρόσωπόν του γίνεται πορφύρεον. Καὶ πόθεν ὁ σαρδόνιος οὗτος γέλως; Μοὶ ἐθεσε χάρτινον πῖλον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν.

Ἐνδεδυμένα κατὰ φαίνονται, γυμνὰ δὲν εἶναι πλέον τίποτε. Ψηλαφῶμεν τὸ μικρὸν ἐκεῖνο σῶμα, ἀπτόμεθα τῶν λεπτοτάτων ἐκείνων ὀστέων ἅτινα φοβοῦμεθα μὴ θραυσθῶσιν ὑπὸ τὰς χεῖράς μας, καὶ τρέμομεν ἀναλογιζόμενοι ἐξ ὀπίσθον λεπτοῦ νήματος κρέμαται ἡ προσφιλὴς ἐκείνη ὑπαρξίς. Πολὺς χρόνος καὶ πολλὰ λύπαι χρειάζονται δι' αὐτὸ τε καὶ διὰ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸ, πρὶν δυνηθῇ ὁ μικρὸς βραχίλων του ν' ἀποκρούσῃ τὴν προσβολὴν ἀνδρός. Ἰδέτε γυμνὸν τὸν μάλιστα χθὲς ἀπογαλακτισθέντα ἀνθρωπίσκον. . . Πῶς; καὶ θὰ ἔλθῃ ἡμέρα καὶ θὰ ἔχῃς, σὺ, γενειάδα καὶ ψῆλὸν καπέλλο, καὶ θὰ ἐννοῇς τὸν Τίτον Λίβιον; καὶ θὰ δύνασαι νὰ λύσης δευτεροβάθμιον ἀλγεβρικὴν ἐξίσωσιν μετρεῖς ἀγνώστους;— Ἀ! μικροπερήφανε, αὐτὸ δὲν γίνεται.

Ἐπρεπεν ἀληθινὰ νὰ θεραπευθῇ ἀπὸ τῆς ἀδυναμίας ταύτης. Κάθημαι πρὸ τοῦ γραφείου γράφων καὶ τὴν κεφαλὴν ἔχων πλήρη σκέψεων σοβαρῶν ἢ ἐλαχίστη ἀπασχόλησις μ' ἐνοχλεῖ, διότι σπεύδω νὰ τελειώσω. Καὶ ὅμως ἀναγκάζομαι ν' ἀφήσω τὴν γραφίδα, ἐγείρομαι, διέρχομαι τὸ δωμάτιον μετακινῶν τὰ καθίσματα, προσκρούων εἰς τὰ παιγνίδια, ἐνοχλῶν πέντε ἢ ἕξ ἀνθρώπους, ἵνα ὑπάγω καὶ σφίξω μεταξὺ τοῦ ἀντίχειρος καὶ τοῦ δείκτου, ἐπὶ στιγμήν μίαν καὶ μόνην, τὰ κρέατα τῆς παχουλῆς ἐκείνης κνήμης, ἣν ἐκ τῆς θέσεώς μου ἔβλεπον διαυγάζουσαν ἐν σκοτεινῇ τινι γωνίᾳ. Καταστείλας δὲ τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην, ἐπιστρέφω εἰς τὸ γραφεῖον, τὴν καρδίαν ἔχων ἐλαφρὰν καὶ τὸν νοῦν γόνιμον. Ἀλλως δὲν θὰ ἠδυνάμην νὰ συμπληρώσω τὴν σελίδα.

Ἐθραυσεν ἐν ποτήριον, ἀνέτρεψε τὴν λυχνίαν, ἔσχισε τὸν τάπητα, ἀνοιγοκλείει τὰς θύρας, κἀμνει τὰς ὑέλους νὰ τρίξωσι. Πετᾷ ἐπάνω τὰς κούκλας. Πνίγει ὅλων τὰς φωνὰς μετὰ τὴν φωνὴν του. Τί κόλασις ἐντὸς αὐτῆς τῆς οἰκίας! Ὅποια γὰλῃν ἐν τῇ καρδίᾳ μου!

Ὅταν ἦμαι δύσθυμος, βλέπω εἰς πᾶν του παίγνιον τὴν εἰκόνα μιᾶς δυστυχίας, ἥτις δύναται νὰ ἐπισυμβῇ αὐτῷ καὶ βυθίζομαι εἰς μύρια

θλιβερά προαισθήματα. Θραύει τὴν κνήμην τῆς κούκλας του. Σκέπτομαι μὴ θραύσῃ τὴν κνήμην του κατὰ τινα πτώσιν. Παίζει μετὰ τοὺς βώλους; Ἐρωτῶ ἑμαυτὸν μὴ γείνη χαρτοπαίκτης; Ὅταν κτυπᾷ τὸ τύμπανόν του, φαντάζομαι ὅτι δύναται ν' ἀποθάνῃ ἐν πολέμῳ. Ὅταν ἀνατρέπῃ κἀνὲν εἰκονισμάτιον, φοβοῦμαι μὴ γείνη ἄθεος· ὅταν τὸ βλέπω συνεσπειρωμένον ἐν τινι γωνίᾳ ἐν μέσῳ δύο καθισμάτων, μοὶ φαίνεται ὅτι ἡμέραν τινα θὰ ῥιφθῇ εἰς τὰς φυλακάς. Αὐτό! Ὁνειρά! Ἐνόςω ζῶ οὐδὲν δυστύχημα θὰ πάθῃ. Θὰ το ἀκολουθῶ ὡς ἡ σκιά τὸ σῶμα. Θὰ ἦμαι ὁ φίλος του, ὁ πνευματικὸς του, ὁ φύλαξ του. Ἀλλ' ἔπειτα; Ἀ; Ἡ σκέψις ὅτι θὰ το ἀφήσω μόνον εἰς τὸν κόσμον μετὰ τρομάζει, φοβοῦμαι τὸν θάνατον, ἔγεινα μικρόψυχος. Ἡ-θελον νὰ ζήσω ἕνα αἶώνα, νὰ γείνω ἐσχατόγηρος, τυφλός, παραλυτικὸς, κατηλωμένος διηνεκῶς ἐπὶ μιᾶς ἔδρας, ἀρκεῖ εἰς τὰς μέρας ἀμφιβολίας ἢ κινδύνου νὰ ἡδυνάμην νὰ ἐπιληφθῶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, νὰ ψαύσω τὴν κεφαλὴν του, νὰ το ἱκετεύσω, ἂν δὲν ἡδυνάμην πλέον διὰ τῆς φωνῆς, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν νευμάτων καὶ τῶν δακρύων, νὰ μὴ ἐξέλθῃ τῆς ὁδοῦ τῆς τιμῆς.

Εἶναι φρικτῶδες. Ἐνίοτε θεωρῶ αὐτὸ, συλλογίζομαι τὰ μυρία ὁμήλικά του νήπια, γεννηθέντα ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, καὶ ὡς αὐτὸ ἀθῶα, ἀξέριστα, ἀξιοθώπευτα. Ἀλλὰ τὰ φαντάζομαι ἐντὸς τῶν λίχνων τῶν, ἐν ταῖς ἀγκάλαις τῶν μητέρων τῶν, τὰ φαντάζομαι καλυπτόμενα ὑπὸ φιλημάτων καὶ ὀνομαζόμενα διὰ τῶν γλυκυτάτων ὀνομάτων τῆς ἀνθρωπίνης γλώσσης. Βλέπω ἐν τῇ καρδίᾳ τῶν γονέων τῶν τὰς αὐτὰς ἐλπίδας, τὴν αὐτὴν προαισθησιν, ὅτι ταῦτα θὰ γείνωσι τίμια καὶ εὐτυχῇ, τὴν αὐτὴν στερεὰν πεποίθησιν, ἣν ἐγὼ ἔχω διὰ τὸ ἰδικόν μου. Καὶ σκέπτομαι ὅτι οὐχ ἥττον ἐξ ὅλου τοῦ λεγεῶνος τούτου τῶν ἀγγέλων θέλουσιν ἐξέλθαι κλέπται, πλαστογράφοι, λησταί, πατροκτόνοι, οἵτινες θὰ ῥίψωσι τὴν ἀπελπισίαν καὶ τὴν ἀτίμωσιν εἰς τὰς οἰκογενεὰς τῶν. Ὅταν ἡ σκέψις αὕτη προσηλωθῇ ἐν τῷ νῷ μου, ἀναγκάζομαι νὰ κάμω μεγάλας προσπάθειάς ἵν' ἀποσκορακίσω αὐτήν. Σήμερον τὴν πρωτάν ἔθεσα τὸ τέκνον μου ἐπὶ τῶν γονάτων μου, καὶ το ἠρώτησα. «Παιδί μου, μήπως θὰ γείνης κακοῦργος;» Τὸ νήπιον, μὴ ἐννοῦν ἀκόμη τὴν σημασίαν τῆς λέξεως ταύτης, —Ναί, ἀπήντησεν, ἀλλὰ θέλω ζαχαρωτά.

Ἄν ἡδυνάμην νὰ προέδω τὸ μέλλον του, ὡς πράττουσιν αἱ Ἀθιγγανίδες, ἐκ τῆς παλάμης! Τί ἄρα γε θέλει δράζει ἡ μικρὰ αὕτη χεὶρ; Τὸ ξίφος; τὸν χρωστικόν; τὴν γραφίδα; τὸ τόξον τοῦ τετραχόρδου; τὴν μάχαιραν τοῦ ἀνατόμου; πτωχὴ μικρὰ χεὶρ! Προσάκις θέλει ὑποστηρίξει τὴν κεφαλὴν, κεκμηκυῖαν ὑπὸ ἀχάριτος ἐργα-

αίνας, ἡ λυπηρὴς σκέψις! πόσας ἐπιστολάς διὰ μέλανος περιβεβλημένας θέλει ἀποσφραγίσαι! Πόσας δεξιὰς ψευδῶν φίλων καὶ ἀναξίων γυναικῶν θέλει ἀναγκασθῆναι θλίψῃ!

Παρατηρῶ τὴν μικρὰν τοῦ χεῖρα, τὴν θλίβω, τὴν κρύπτω δλόκληρον ἐντὸς τῆς παλάμης μου καὶ μειδιῶ ἀναλογιζόμενος ὅτι ὑπὸ τὸ αὐτὸ σχῆμα διήλθον καὶ αἱ χεῖρες τῶν φοβερωτέρων πολεμιστῶν καὶ τῶν ἰσχυροτέρων τεχνιτῶν τῆς γῆς. Καὶ ὑπὸ τῆς σκέψεως ταύτης ὀδηγοῦμαι εἰς τὴν προσφιλέ μου φαντασίαν τῆς παιδικῆς ἡλικίας τῶν μεγάλων ἀνδρῶν φαντάζομαι τὸν Ὀμηρον εὐρισκόμενον ἐν ἀπελπισίᾳ, διότι ἐκλεψάν αὐτῷ ἐν ῥοδάκινον, τὸν Καίσαρα τρέμοντα εἰς τὴν θέαν μυδρ, τὸν Δάντην πηδῶντα ἐπὶ τοῦ ἐφιππίου ξυλίνου ἱππαρίου, τὸν Μιχαὴλ Ἀγγελον, ὅστις, ἐνῶ ὁ πατήρ του τῷ δεικνύει ἀγαλμά τι, εἶναι ὅλως ἐνησχολημένος εἰς τὸ νὰ συντρίψῃ διὰ τοῦ ποδὸς πυρῆνά τινα, καὶ τὴν κυρίαν Βοναπάρτη, λέγουσαν πρὸς τὸν μέλλοντα νικητὴν τῆς Εὐρώπης—'Εντροπή' εἰς τὴν ἡλικίαν σου, ὅταν τις θέλῃ... τὸ λέγει καὶ δὲν λερώνει κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὴν οἰκίαν.

* * *
'Αν ἀπέβαινε μέγας ἀνὴρ! Τοῦτο εἶναι ὄνειρον ὅλων τῶν γονέων. Πλησιάζω τὰ τριάκοντα ἔτη καὶ τὸ μέλλον μου, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀρχίσει νὰ συστέλληται, ἀπροόπτως ἐρηκύνθη. Ἀπώλεσα τὰς τελευταίας ὄνειροπολήσεις τῆς νεότητος, ἀλλ' ἐπανεῦρον τὰς ἀπείρους ἐλπίδας τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Τί πειράζει ἂν πίπτωσιν αἱ τρίχες μου; αἱ ἰδικαὶ τοῦ γίνονται πυκνότεραι. Τί πειράζει ἂν ἐγὼ καταβαίνω; αὐτὸ ἀναβαίνει.

* * *
'Αρχίζει, ὁμιλῶν, νὰ συνδέῃ δύο προτάσεις. Μεγίστην αἰσθάνομαι ἡδονὴν ἀκολουθῶν μετὰ προσοχῆς τὴν ἐπίπονον ἐξωτερικεύσιν τῶν ἰδεῶν του, βλέπων διὰ ποίων ἰδιοτρόπων τεχνασμάτων ἐκφράζει τὴν ἀπλουστεράν ιδέαν, διὰ ποίων γελοίων μορφασμῶν προφέρει πᾶσαν νέαν λέξιν, πῶς γυρίζει καὶ πιέζει τὸ μικρὸν του κεφάλαιον εἰκοσιπέντε λέξεων, οἷους τερατώδεις σολοικισμούς, οἷας κολοσσάδας ἀσυνταξίας, οἷα ἀπίστευτα λάθη ἐκστομίζει διὰ τῆς ἀθωοτέρας ἀσφαλείας καὶ ἀλλοιόμενον εἰς τὸν περιγελῶντα αὐτό! Καὶ ὅμως εἰς τὸ παράδοξον τοῦτο λεκτικὸν καθ' ἐκάστην διορθοῦται λέξις τις, φράσις, περίοδος, ὀλίγον δὲ κατ' ὀλίγον αἱ λέξεις κατατάσσονται κανονικῶς, τὰ δύσκολα σύμφωνα ἐξέρχονται καθαρὰ εὐδιάκριτα, ἕως ὅτου τὸ ὄργανον, τελειοποιηθὲν καὶ ἐνταθὲν, δυνήσῃ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν συναυλίαν τοῦ οἰκιακοῦ βίου, κατὰ τὴν τύχην μόνον παραφωνοῦν.

* * *
Παράδοξον! σήμερον μόνον συλλογίζομαι τὸ πρόσωπον τοῦτο, ἡ φωνὴ αὕτη, ἡ ἀγγελικὴ αὕτη

χάρις ἡ νῦν τέρπουσα τὸν βίον μου, ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν δὲν θὰ ὑπάρχωσι πλέον. Ἐκάστη διερχομένη ἡμέρα μοὶ ὑποκλέπτει τι τοῦ ῥοδόχρου τούτου παιδίου. Μετὰ τινα ἔτη θὰ ἔχῃ ἄλλο πρόσωπον, θὰ ὁμιλῇ δι' ἄλλης φωνῆς, θὰ χειρονομῇ ἄλλως πῶς· καὶ τοῦ σημερινοῦ παιδίου δὲν θὰ μοι μείνῃ ἡ εἰκὼν τις καὶ ἀναμνήσεις τινές. Τὸ μικρὸν τοῦτο σῶμα εἶναι σχῆμα παρελευσόμενον καὶ ἀφανισθησόμενον. Εἶμαι ἀδικός· ἀλλὰ ἡ σκέψις αὕτη μὲ λυπεῖ.

* * *
Δὲν ἐννοῶ πλέον πῶς ἡδυνήθην νὰ ζήσω, εὐτυχῆς σχεδὸν ἐπὶ τόσον καιρὸν εἰς οἰκίαν πάντοτε ἡσυχον, ὅπου δὲν ὑπῆρχέ ποτε ἔδρα τις ἐξω τῆς θέσεώς της, ὅπου δὲν ἐθράυετο ποτὲ φιὰλη τις, ὅπου δὲν προσέκρουε τις ποτὲ εἰς αἶθυρά τι, ὅπου δὲν ἐπλάτταντο ποτὲ χάρτινοι πετεινοί, ὅπου δὲν ἐβλέπετο ποτὲ τις ὑπὸ τὴν τράπεζαν, ὅπου δὲν ἠκούοντο εἰρή σοβαρὰ καὶ βραδέα βήματα καὶ ἡσυχὴ φωναὶ λέγουσαι ἄνευ γραμματικῶν σφαλμάτων πράγματα λογικά!

* * *
'Αφ' οὗ ἡ ζωὴ μου εἶναι συνδεδεμένη μετὰ τοῦ πλάσματος τούτου, ἡ ιδέα τοῦ θανάτου δὲν με ἐκφοβίζει πλέον, εἰμὴ καθόσον συνδέεται μετὰ τῆς ιδέας τοῦ μέλλοντός του. Ἄλλ' ἂν διὰ τὴν ζωὴν του ἔπρεπε νὰ θυσιάσω τὴν ἰδικήν μου, ἂν ἔπρεπε, διὰ νὰ το σώσω, νὰ το ὑπερασπίσω διὰ τοῦ σώματός μου, ἀκίνητος μετ' αὐτοῦ ἐν ταῖς ἀγκάλας καὶ δέκα φονέων ὀπισθεν, ἂ! αἰσθάνομαι ἄγνοῶ ποῖαν ὑπερήφανον καὶ βάρβαρον ἡδονὴν εἰς τὴν ιδέαν ταύτην· πιστεύω, αἰσθάνομαι, ὀρκίζομαι ὅτι θὰ ἀπέθνησκον ὑπὸ τὸ ἐγχειρίδιον ἀσπαζόμενος τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, χωρὶς νὰ φωνάξω «Ἐλεος!» καὶ χωρὶς νὰ χύσω οὔτε ἐν δάκρῳ ἐπὶ τῆς τύχης μου!

* * *
Σήμερον, μετὰ τῶν ἄλλων ἀνοησιῶν του ἀνεκάλυψα ὅτι νομίζει τοὺς ἀνθρώπους κατασκευασμένους ἐκ ξύλου· πᾶν ὅ, τι καὶ ἂν τοῦ εἶπα...

(Διακόπτομαι ὑπὸ ἐλαστικῆς σφαίρας, ἥτις ἀνέτρεψε τὸ μελανοδοχεῖον).

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ι'

ΤΗ ΚΥΡΙΑ Χ'—ΕΙΣ ΑΥΓΕΡΝΗΝ. (ἔν. Εὐαγγέλιον).

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 2 Αὐγούστου 1879.

'Ανέβης λοιπὸν καὶ εἰς τὸ *Πίρι*, καὶ δὲν ἐτρομάξες! Ἀνεβρίχθης διὰ τολμηρὰς καὶ παραδόξου σιδηροδρομικῆς τροχιάς εἰς δύο χιλιάδων περίπου ποδῶν ὕψος, καὶ οὔτε ζάλην ἠσθάνθη, οὔτε ἰλιγγίαν, οὔτε φόβον! Καλὸν σημεῖον. Ὡς εἶπῃ, ὅτι τὸ νευρικὸν σου σύστημα ἐνεδυναμώθη, ὅτι ἡ ἐπισφαλὴς ἐκείνη ὑγεία σου, ἥτις, ὡς ἐνθυμείσαι, δὲν ἐνέπνευσεν εἰς τοὺς ῥίλους σου

τόσους φόβους, ὅσους εἰς σέ, —ἀνέλαβε πάλιν. Δὲν ἤξεύρω κατὰ πόσον συνετέλεσεν εἰς τοῦτο ἡ περιηγητικὴ σου θεραπεία· ἔχω ὅμως τὸν ἐγωισμόν νὰ νομίζω, ὅτι καὶ τὰ ἰδικά μου γράμματα ἐνήργησαν ἰσχυρὰ πρὸς τὸ εὐάρεστον αὐτὸ ἀποτελέσμα. Δὲν δύνασαι τοῦλάχιστον νὰ μοῦ ἀρνηθῇς, ὅτι, συμμορφουμένη ἀκριβῶς πρὸς τὰς ὁδηγίας σου, προσεπάθησα μέχρι τοῦδε πάση δυνάμει νὰ φαιδρύνω τὰς ὥρας τῆς ξενιτείας σου, ὅτι ἀπέφυγα ἐπιμελῶς πᾶσαν ἀφήγησιν καὶ πᾶσαν περιγραφὴν δυναμένην νὰ λυπήσῃ τὸν πατριωτισμὸν σου, καὶ ὅτι ἡ ἀττικὴ ἐκείνη αὖρα, τὴν ὁποίαν, κατὰ τὰς ποιητικὰς σου ἀπαιτήσεις, προσεπάθουν ν' ἀποταμιεύω ἐκάστην ἐβδομάδα ἐντὸς τῶν ἐπιστολῶν μου, περιεῖχεν ἱκανὴν ποσότητα de gaz hilarant. Σημείωσαι δέ, ὅτι θὰ περιεῖχεν ἀκόμη περισσότεραν, ἂν μοῦ ἐπέτρεπες, νὰ ἀναμιγνύω ἐνίοτε εἰς τὴν σκευασίαν μου καὶ μικρὸν τι scrupulum κακολογίας, καὶ νὰ σοῦ διηγῶμαι παραδείγματος χάριν...—πλὴν δὲν τὸ θέλεις, μοῦ τὸ ἀπηγόρευες. N'en parlons plus.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον καὶ ἐγὼ ἀπέφυγα νὰ σοῦ ἀναγγείλω διὰ τῆς παρελθούσης μου ἐπιστολῆς λυπηρὰν τινα εἰδήσιν, καὶ σοῦ ἔμεινα καὶ πάλιν χρεώστης, περιμένονσα νὰ τὴν μάθης παρὰ τῶν ἐφημερίδων πρῶτον καὶ κατόπιν παρ' ἐμοῦ. Δὲν θὰ ἔχῃ μὲν πλέον, ἐννοεῖται, ἡ ἐπιστολή μου τὸ θέλγητρον τοῦ νέου, ἀλλὰ τοιούτων νέων θελητρον ἂς μὴν ἔχῃ ποτὲ κανέν μου γράμμα. Ναί, φίλη μου, καὶ σήμερον ἔτι, ὅτε παρῆλθον ἤδη δέκα ἡμέραι ἀπὸ τοῦ ἀπαισίου γεγονότος—καὶ ἤξευρες πόσα καὶ ποῖα πράγματα ψυχραίνονται συνήθως καὶ λησμονοῦνται παρ' ἡμῖν ἐντὸς δέκα ἡμερῶν,—καὶ σήμερον ἔτι ἔχω βαρύνουσαν τὴν ψυχὴν καὶ περιαλγὴ τὴν καρδίαν, ὅχι πλέον ἵνα σοῦ ἀναγγείλω, ἀλλ' ἵνα σοῦ γράψω ἀπλῶς καὶ ἐγὼ, ὅτι ὁ ποιητὴς Ἀριστοτέλης Βαλαωρίτης ἀπέθανεν! Εἶμαι δὲ βεβαία, ὅτι καὶ εἰς σέ τὴν αὐτὴν λύπην θὰ προξενήσουν αἱ ὀλίγαι αὐταὶ σειραὶ ὅσην σοῦ ἐπροξένησε τὸ πρῶτον τοῦ θανάτου τοῦ ἀγγέλμα, καὶ ὅτι τὸ δάκρυ, τὸ ὁποῖον θὰ θολώσῃ καὶ πάλιν τοὺς ὀφθαλμούς σου δὲν θὰ ἦνε ὀλιγώτερον θερμὸν ἐκείνου, ὅπερ ἐστάλαξεν ἐπὶ τῆς πρώτης ἐντύπου ἀγγελίας τοῦ δυστυχήματος, ἣν σοῦ ἔφεραν αἱ ἐφημερίδες. Εἴχομεν καὶ αἱ δύο τὸ εὐτύχημα νὰ γνωρίσωμεν ἐκ τοῦ πλησίον τὸν εὐγενῆ ἐκείνον ἄνδρα· καὶ ἂν οἱ πολλοὶ πενθοῦσι σήμερον τὴν μεγάλην καὶ πρόωρον ἀπώλειαν, ἣν ὑπέστησαν τὰ ἑλληνικά γράμματα, διὰ τοῦ θανάτου ἐνὸς τῶν καλλίστων λυρικῶν ποιητῶν τῆς νέας Ἑλλάδος, ἡμεῖς πενθοῦμεν συγχρόνως καὶ τὸ ἄωρον τέσμα τοῦ βίου ἀνδρὸς εὐγενοῦς καὶ ὑψηλόφρονος, οὗτινος ἡ μεγάλη καὶ εὐπαθὴς καρδία, πλήρης φλογεροῦ καὶ δυσπαλλάκτου πατριωτισμοῦ, διεβράχθη ἐπὶ τέλους μοιραίως ὑπὸ τὴν βιαιότητα

τῶν παλμῶν της. Ὁ Βαλαωρίτης, ὡς ἤξευρες, ἔπασχεν ἀπὸ πολλοῦ βαρὺ καρδιακὸν νόσημα, οὗτινος οὐδ' αὐτὸν τὸν ἴδιον διέφευγεν ἡ σπουδαιότης. Ἀπὸ καιροῦ ἤδη δὲν κατεκλίνετο πλέον, καὶ μόλις που κατώρθου νὰ κλείῃ τὰ βεβαρημένα του βλέφαρα ἀνακύντων ἐπὶ βραχείας ὥρας εἰς τὸ ἀνάκλιντρόν του. Ἡ σωματικὴ αὕτη βάσανος εἶχεν ἐμπνεύσει ἀναγκαίως εἰς τὸν τάλαιπωροῦμενον ποιητὴν τῆς Κυρὰ Φροσύνης βαρύνουσαν τινα μισοκοσμίαν· διὰ τοῦτο δέ, φεύγων πᾶσαν κοινωνικὴν ἀναστροφήν, εἶχεν ἀποσυρθῆ εἰς τὴν παρὰ τὰ γαλανά τῆς Λευκάδος κύματα ἐκτεινομένην ὥραιαν ἐξοχικὴν του ἔπαυλιν, καὶ ἐμόναζεν εἰς τὴν Μαδουρήν του. Ἐκεῖ, θεώμενος ἀπὸ τῶν παραθύρων του τὰ μελανά τῆς Ἀκαρνανίας ὄρη καὶ βαθύτερον τὰς κυανᾶς κορυφὰς τοῦ Ζυγοῦ, ἀναπνέων τὴν βαλσαμώδη αὖραν, ἥτις προσέπνεεν ἀπὸ τὰς ἐλάτας τῶν ἡπειρωτικῶν βουνῶν καὶ ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, ἀναπολῶν τὴν αἵματηρὰν ἱστορίαν τοῦ Ἀλῆ-Πασσᾶ καὶ τὰ καρποφιλία τῶν ἀρματωλῶν, ἀνέπλεττεν ἐν ῥεμβώδει ἐκστάσει τῆς Φροσύνης τὸν ἔσχατον στεναγμόν, πνιγόμενον ὑπὸ τὰ κύματα τῆς λίμνης, καὶ τοὺς ἄθλους τῶν Σουλιωτῶν ἐπὶ τῶν βράχων τῆς Κιάφας, ἐβλεπε τὸ οἰκτρὸν φάσμα τοῦ Θανάση Βάγια καὶ τὴν σεμνὴν μορφήν τοῦ Σαμουήλ, ἀνατινάσσοντος τὸ Κούρκι εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ἔτεινεν ἀπληστον τὸ οὖς, οἶονεῖ πρὸς μακρυνὴν τινα καὶ μυστηριώδη μελωδίαν, πρὸς τὴν ἀρμονικὴν λαλιὰν τῶν κλεφτῶν, τὴν ὑποίαν μετὰ τοσαύτης θρησκευτικῆς εὐλαβείας ἀπεταμίευσεν εἰς τὰς ποιήσεις του. Ἐνίοτε ἡ ἔκστασις ἐκείνη μετέπιπτεν εἰς ἔμπνευσιν, ἡ ῥέμβη μετεβάλλετο εἰς ἐνθουσιασμόν, ἡ ἀφωνος ποιητικὴ θεωρία ἐξεχύνετο εἰς ᾄσμα, καὶ ὁ ἀπὸ τῆς Λευκάδος ἄνεμος μᾶς ἔφερεν εἰς Ἀθήνας νέαν μελωδίαν τοῦ πάσχοντος ποιητοῦ. Ἄλλ' ἦσαν σπάνια δυστυχῶς τὰ ἐνεργὰ ἐκείνα διαλείμματα. Ὁ Βαλαωρίτης ἐβλεπε μόνον, ἀνεπὸλεῖ καὶ ὠνειρεύετο. ὠνειρεύετο, φεῦ! ὅ,τι δὲν τοῦ ἐχάρισεν ἡ μοῖρα νὰ ἴδῃ πραγματοποιούμενον. ὠνειρεύετο τὰ Γιάννεκά του ἐλευθερὰ· ὠνειρεύετο νέον προσκύνημα εἰς τὴν ἡρωϊκὴν ἐκείνην γῆν, τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ὁ ψάλτης, ὠνειρεύετο ᾄσμα καιρὸν ὡς τέσμα τῶν παλαιῶν του ᾠμάτων, ὠνειρεύετο νὰ ἐαρτάσῃ τὸ Πάσχα ἐκεῖ ὅπου ἐνηγεύθη τεσσάρων αἰώνων τεσσαρακοστή. Ἄλλ' ὁ θάνατος ἐκοψε τὰ ὄνειρα τοῦ ποιητοῦ, καὶ τὸ ἄρρενον πόντον τοῦ ᾄσμα δὲν θὰ πανηγυρίσῃ τῆς Ἡπείρου τὴν ἐλευθερίαν. Ὅταν ἐκεῖ που τὴν αἵματοβαφῆ σημαίαν ἀντικαταστήσῃ ἡ κυανόλευκος καὶ ὁ σταυρὸς τὴν ἡμισέληνον, ὅταν τείνῃ ἐνθους ἡ Ἡπείρος τὸ οὖς πρὸς τὴν Λευκάδα, ἵν' ἀκούσῃ τὴν γνώριμον φωνήν, πανηγυρίζουσαν τὴν χάριν της, ἡ Λευκάς θὰ μείνῃ βωβή, καὶ τὰ κύματά της μόνον, ἐκπνέοντα εἰς τῆς Προβέζης τὸν αἰγιαλόν, θὰ

φλοιςβίσωσι πενήμιως, ὅτι... ὁ Βαλαωρίτης δὲν ζῇ πλέον.

Συγχώρει ἂν δὲν σοῦ γράφω σήμερον περισσό-
τερα, καὶ φαιδρότερα. Ἄφες τὴν συγκίνησίν μου
ἀμιγῆ, καὶ ἄς μείνη καὶ ἡ ἰδική σου τοιαύτη.

ΣΟΦΙΑ

Γινώμμι καὶ σκέψεις ἡθικαὶ τοῦ δουκὸς

ΔΕ-ΛΑ-ΡΟΣΦΟΥΚΩ

[Μετάφρασις Γ. Ζωγίου.]

222.

Τῆς ἡλικίας τοῦ ἀνθρώπου ἀποκλινούσης, ὑπο-
φαίνονται τὰ ἀρχικά σημεῖα τοῦ μαρasmus καὶ
τοῦ σώματος καὶ τοῦ νοῦς αὐτοῦ.

223.

Ἡ εὐγνωμοσύνη καὶ ἡ ἐμπορικὴ πίστις ἔχου-
σιν ὁμοιότητά τινα, τὸ τοῦ κόσμου ἐμπόριον ὑ-
ποτρέφουσιν. Ἀποτίνουσι δὲ οἱ ἄνθρωποι τὰ ὀ-
φειλήματα αὐτῶν, οὐχὶ διότι δίκαιον εἶναι νὰ
ἀποδίδῃ πᾶς τις ὅ,τι ὀφείλει, ἀλλὰ πρὸς εὐκο-
λωτέραν εὑρεσιν νέων δανειστών.

224.

Οἱ ἀποτίσαντες τὰ τῆς εὐγνωμοσύνης ὀφει-
λήματα δὲν δύνανται, διὰ τὴν πρᾶξιν αὐτῶν
ταύτην, νὰ καυχηθῶσιν ὅτι εἶναι εὐγνώμονες.

225.

Ἡ αἰτία, δι' ἣν αἱ ἀπὸ τῶν εὐεργετηθέντων
ἐλπίδες τῶν εὐεργετῶν ἀποδεικνύονται μάταιαι,
εἶναι ἡ ἐξέλιξις. Ἡ ὑπερηφάνεια τοῦ εὐεργετήσαν-
τος καὶ ἡ τοῦ εὐεργετηθέντος δὲν συμβιβάζονται
ὥς πρὸς τὴν ἀξίαν τοῦ εὐεργετήματος.

226.

Ἀχαριστίας εἶδος εἶναι ἡ πρὸς ἀπότισιν ὑ-
ποχρεώσεως μεγάλη σπουδή.

227.

Οἱ εὐδαίμονες εἶναι ἀδιόρθωτοι, διότι νομί-
ζουσιν ὅτι ἔχουσι δίκαιον πάντοτε, ἐν ᾧ ἡ τύχη
σώζει αὐτοὺς ἀπὸ τῆς ὀλισθηρᾶς αὐτῶν πορείας.

228.

Ἡ ὑπερηφάνεια ἀποφεύγει τὰς ὀφείλας, ἡ δὲ
οἷσις τὰς ἀνταποδόσεις.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

« Μαρία ἐμοίρασες τὸ ζαχαρωτὸ μὲ τὸν ἀδελ-
φόν σου ;

— Μάλιστα τὸ ἐμοίρασάμε· ἐγὼ ἔφαγα τὸ
ζαχαρωτὸν καὶ εἰς ἐκεῖνον ἔδωκα τὸ χαρτάκι
μὲ τοὺς στίχους ὅπου εἶχε μέσα. Πόσον ἀγαπᾷ
νὰ διαβάξῃ τὸ παιδί αὐτό !

* *

Οἰκοδόμοινα (πρὸς τὴν νεωστὶ μισθωθεῖσαν
μαγείρισσαν). Ἄκουσε, Γαρουφαλιά, ἐγὼ δύο
πράγματα θέλω ἀπὸ σέ, τιμιότητα καὶ οἰκονο-
μίαν ἤκουσε; Καὶ ἐγὼ δὲν θὰ σ' ἀφήσω ἔτσι,
εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς θὰ σοῦ δίδω κατὰ τι πε-
ρισσότερον.

Μαγείρισσα. Σᾶς εὐχαριστῶ, κυρία. Θὰ σκε-
φθῶ καὶ ὡς τὸ βράδυ θὰ σᾶς ἀπαντήσω.

*

Ἐν τῷ ἐστιατορίῳ τοῦ Ξενοδοχείου του Φα-
λήρου :

— Πρόσεξε λοιπόν ;

— Τί εἶν' ἀφεντικό !

— Νά ! τί διάβολο ! μοῦρριζες ζωμὸν 'ς τὸ
σουρτοῦκό μου !

— Μὴ φοβάς' ἀφεντικό. Ὑστερ' ἀπ' τῆς 7
δὲ λειιάζει.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Τοῦ ξένου τὸ ἄτιμο ψωμί, ἔχει προζύμι πάντα
Φαρμάκια, καταφρόνεςαις, περιγέλο καὶ δάκρυ.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ ΒΑΛΛΑΡΙΤΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἤτοι ἀπὸ τῆς 1^{ης}
Ἰανουαρίου μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1878, ἀ-
νευρέθησαν κατὰ τὰς ὁδοὺς τῶν Παρισίων 21,981
πράγματα ὑπὸ διαφόρων ἀνθρώπων ἀπολεσθέν-
τα. Μνήμης ἰδίως ἀξία εἶνε 2,323, κοσμήματα
χρυσᾶ ἢ ἀργυρᾶ, 1,745 λίθοι πολύτιμοι ἢ μαρ-
γαρίται, 249 ὀρολόγια χρυσᾶ καὶ 245 ἀργυρᾶ.
Ἀνευρέθησαν δὲ νομίσματα ἀξίας 63,342 φράγ-
κων, καὶ μετοχαί, ὁμολογίαι, τοκομερίδια κτλ.
ἀξίας 984,767 φράγκων.

Ἐκπλήσσεται τις βεβαίως διὰ τὸ ποσὸν τῶν
ἀπολεσθέντων, ἀλλ' ἔτι μάλλον θὰ ἐκπλαγῇ ὁ-
ταν μάθῃ ὅτι ἀναλόγως παρὰ πολὺ ὀλίγοι, ὀλί-
γιστοι ἔλαβον τὸν κόπον νὰ ἀναζητήσωσι τὰ ἀπο-
λεσθέντα· διότι μόνον 12,720 ἐδήλωσαν εἰς τὴν
ἀστυνομίαν ὅτι ἀπώλεσαν πράγματα.

Ὁ Ἄγγλος δύναται νὰ κατοικήσῃ ἐν μιᾷ
οἰκίᾳ χωρὶς οὐδέποτε νὰ μάθῃ τίνες εἶνε οἱ γεί-
τονες αὐτοῦ. Ὁ Γάλλος μανθάνει αὐτοὺς ἐν δια-
στήματι εἰκοσιτεσσάρων ὥρων. Ὁ δὲ Ἕλλην ἐν
διαστήματι μιᾶς ὥρας γίνεται οἰκεῖος αὐτῶν.

Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους αἱ μυῖαι συνήθως
ἐπικάθονται ἐπὶ τῶν κρέατων καὶ ἐπιταχύνουσι
τὴν σῆψιν αὐτῶν.

Εὐκολώτατα μέσα πρὸς ἀπομάκρυνσιν τῶν ὀ-
χληρῶν τούτων μυιῶν εἶνε τὰ ἑξῆς.

Ἐπὶ τετραγίῳ ξύλῳ ποιοῦμεν κύκλον διὰ κοί-
νου ἐλαίου· οὐδέποτε δὲ αἱ μυῖαι θὰ ἐπιχειρή-
σωσι νὰ ὑπερβῶσι τὸν κύκλον τοῦτον.

Ἐὰν ἐκθέσωμεν πινάκιον περιέχον ὀλίγον ἑ-
λαιον, ὅσαι μυῖαι διελθῶσιν ὑπεράνω τοῦ πινα-
κίου θὰ καταπέσωσιν ἀφελκτικῶς καταληφθεῖσαι
ὑπὸ ἀσφυξίας.

Ἐὰν τέλος ἐπιχρίσωμεν τὸ κρέας δι' ἐλαίου,
οὐδέποτε ἐπικάθεται ἐπ' αὐτοῦ μυῖα.

ΑΘΗΝΗΣ—ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΗΣ.